

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

66 ÅRGANG

8. JULI 1954

A V I N N H O L D E T :	NR.
KOMMENTAR TIL EN STATISTIKK - HVOR KATOLSK ER BELGIA? - KATOLSK PRAKSIS: SAKRAMENTENE II. - SUNNIVA-DIKT - MØTE MED KIRKEN - ST. OLAVS FORBUNDS ÅRSSTEVNE - 30-ÅRS BERETNING FRA NKKF - UTLANDET	26
	28

NESTE NUMMER KOMMER 12. AUGUST 1954

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

<p>OSLO St. Olavs kirke, Akersv. 1. Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61. (Prestegr. og Biskopen 42 52 87.) Kl. 7: Stille messe. Kl. 8.30: Fromesse m. preken. Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon. Kl. 11: Høymesse m. preken.</p> <p>St. Hallvarvs kirke, Urtegt. 29. Soknepresten, tlf. 68 08 68. Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse m. preken. Kl. 19: Aftenmesse.</p> <p>St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15. Dominikanerne, tlf. 44 23 24. Kl. 8.15: Fromesse. Kl. 9.30: Stille messe m. fransk preken. Kl. 10.30: Høymesse m. preken.</p> <p>Grefsen kapell, Gladsveg 23. Prestegården, tlf. 38 02 87. Kl. 9.30: Høymesse.</p> <p>Vår Frue Villas kapell, Ullernchaussen 52, Smestad (Montebello). Prestegården, tlf. 55 81 21. Kl. 8.30: Høymesse.</p> <p>Lunden kapell, Trondheimsv. 309. Tlf. 37 78 68. Kl. 8.15: Høymesse.</p>	<p>HALDEN: St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1. Soknepresten, tlf. 1168. Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.</p> <p>HAMAR: St. Torfinn kirke, Torggt. 113. Soknepresten, tlf. 1751. Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.</p> <p>HAUGESUND: St. Josef kirke, Haraldsgt. 21. Soknepresten, tlf. 3195. Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.</p> <p>HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterntangen. Soknepresten, tlf. 266. Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.</p> <p>KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3. Soknepresten, tlf. 4225. Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.</p> <p>LILLESTRØM: St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5. Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.</p> <p>PORSGRUNN: Vor Frue kirke, Sverresgt. Soknepresten, tlf. 50 793. Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.</p>
<p>ARENDAL: St. Fransiskus kirke, Tyholmen. Soknepresten, tlf. 2209. Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.</p>	<p>STABEKK: Jesu Hjerte kapell, Nyv. 17. Soknepresten, tlf. 53 77 35. Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.</p>
<p>BERGEN: St. Paul kirke, Christiesgt. 16. Soknepresten, tlf. 15 410. Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.</p>	<p>STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8. Soknepresten, tlf. 25 534. Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.</p>
<p>DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1. Soknepresten, tlf. 2019. Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.</p>	<p>SYLLING: St. Hallvard kapell. Presteboligen, tlf. 9028. Kl. 9.30: Høymesse.</p>
<p>FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke. Soknepresten, tlf. 1438. Kl. 8.15: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.</p>	<p>TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1. Soknepresten, tlf. 12 238. Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.</p>

Liturgisk kalender:

SØNDAG 11. JULI: 5. søndag etter Pinse. Ep. I. Petr. 3, 8—15. Ev. Matt. 5, 20—24. *Mandag:* Johannes Gualbertus, abbed, *Tirsdag:* Anaklet, pave, mart. *Onsdag:* Bonaventura, bisk., bekj., kirkelærer. *Torsdag:* Henrik, keiser, bekj. *Fredag:* Vår Frue av Karmels minnefest. *Lørdag:* Alexius, bekj.

SØNDAG 18. JULI: 6. søndag etter Pinse. Ep. Rom. 6, 3—11. Ev. Mark. 8, 1—9. *Mandag:* Vincent av Paul, bekj. *Tirsdag:* Hieronymus Emilianus, bekj. *Onsdag:* Praxedis, jomfru. *Torsdag:* Maria Magdalena, den botferdige. *Fredag:* Apollinare, bisk., mart. *Lørdag:* Vigilien til Apostl. Jakob.

SØNDAG 25. JULI (7 s. etter Pinse): *Jakob, apostel.* Ep. I. Kor. 4, 9—15. Ev. Matt. 20, 20—23. *Mandag:* Anna, Jomfruens mor. *Tirsdag:* Pantaleon, mart. *Onsdag:* Nazarius og Celsus, martyrer; Viktor I, pave, mart.; Innosens I, pave, bekj. *Torsdag:* Olav, konge og martyr, Norges vernehelgen. *Fredag:* I oktaven for Hellig Olavs fest. *Lørdag:* Ignatius av Loyola, bekj.

SØNDAG 1. AUGUST (8. s. etter Pinse): *Feiring av Olsokfesten.* Ep. Visd. 10, 10—14. Ev. Matt. 16, 24—28. *Mandag:* Alfons av Ligorio, bisk., bekj., kirkel. *Tirsdag:* Gjenfinningen av Stefan, Kirkens første mart.. *Onsdag:* Dominikus, bekj. *Torsdag:* Oktavdagen for Olsokfesten. *Fredag:* St. Olav domkirkes vigselfest (Dedikasjonsmessen). *Lørdag:* Herrens forklaring (egtl. 6. aug.).

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5, Oslo. Telefon 42 37 43. Kl. 9—16. Mandag, lørdag: Kl. 9—13.
 Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet + porto kr. 2.40. Girokonto nr. 15986.
 Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.
 Annonser må være innsendt innen onsdag aften uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. omslagside).

SØNDAG 8. AUGUST: 9. s. e. Pinse. Ep. I. Kor. 10, 6—13. Ev. Luk. 41—47. *Mandag:* Johannes M Vianney, bekj. *Tirsdag:* Laurentius, mart. *Onsdag:* Tiburtius og jomfr. Susanna, mart. *Torsdag:* Klara, jomfr. *Fredag:* Oktavdagen for St. Olav domkirkes vigselfest. *Lørdag:* Vigilien til Marias opptagelse.
 Kirkekollekten sønd. 1. aug. St. Olavs Forb.

ST. GUDMUNDS LEGAT

til opphold ved katolske skoler for barn fra ubemidlede katolske hjem i Norge.

Søknader med anbefaling fra vedk. sokneprest bes sendt snarest til Prioren for Dominikanerne, Neuberggaten 15, Oslo.

Hva er underforsikring?

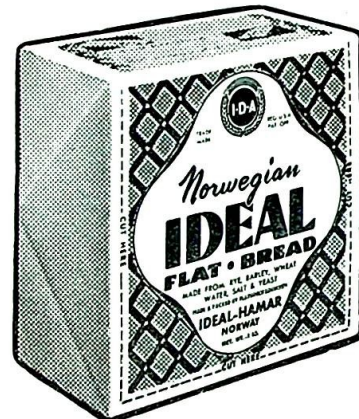
Hvis forsikringssummen er lavere enn verdien av Deres innbo risikerer De å ikke få full erstatning. La ikke dette hende Dem.

Gulli & Rokk

Assuransse

Stortingsgt. 22
 Sentralbord 33 44 00

OSLO

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
 St. Josephs Institutt
 Vor Frue Hosp. Nerveavd.
 St. Dominikus kirke. } Oslo
 St. Elisabethsøstrenes
 Pleiehjem
 Sta. Katarinahjemmet.
 St. Pauls Kirke
 Moderhuset } Bergen
 Florida Sykehus
 Øyenklinikken
 St. Josephs Hospital, Drammen
 St. Torfinns Klinik, Hamar
 St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

*

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
 Service: Oslo 56 35 92

Kommentar til en statistikk

Folks holdning til statistikk kan stort sett deles i to skarpt adskilte grupper. Enten tror man blindt på den, tror at alt kan bevises ut fra statistiske tabeller, eller også stoler man like lite på statistikken som på en litteraturhistorikers omtale av sin yndlingsdiker. Den rette måte å utnytte statistiske opplysninger på, ligger vel omtrent midt imellom disse to ytterpunkter. I hvert fall når statistikken behandler rent menneskelige forhold, er det all grunn til å vise reservasjon, menneskelivet kan nå engang ikke deles op i rubrikker og skjemaer, hvor meget det enn synes som om man ønsker det i denne reguleringsvanviddets tidsalder.

Når nå Statistisk Sentralbyrå har sendt ut et hefte om trossamfunnene i Norge slik situasjonen var ved folketellingen i desember 1950, så det er heller ingen grunn til å trekke for mange og for forhastede konklusjoner av den. Men de tabeller og oppgaver som heftet inneholder, har likevel stor interesse, for selv om de tørre tall ikke kan gi noen opplysninger om det liv som rører seg innen de enkelte samfunn, gir tabellene likevel visse opplysninger som alle som driver menighetsarbeide, er med i foreningsledelse osv., kan ha god grunn til å merke seg.

Det vil her selvsagt føre for langt å gjennomgå hele heftet; her skal bare trekkes fram de viktigste av de tall som gjelder Kirkens stilling her i landet. De aller fleste tallene er tidligere gjengitt i St. Olav, men de kan jo repeteres for helhetens skyld.

Den hjemmehørende befolkning i Norge var i desember 1950 i alt 3 278 546. Derav sto 123 314 personer utenfor Statskirken. Tallmessig står altså Statskirken meget sterkt, bare 3.8 prosent av befolkningen står utenfor.

Den katolske kirke teller 4 753 medlemmer i Norge. Som tidligere opplyst her i bladet har det vært en svak nedgang siden 1947, da det i alt var 4 905 katolikker her. Den vesentlige grunn til dette er nok imidlertid, som også tidligere påpekt i St. Olav, at en rekke flyktninger som den gang oppholdt seg i landet, senere er flyttet igjen. For øvrig er tallet på katolikker ti-doblet siden 1875, da det var 460 katolikker her. Av hovedtallene for 1950 kan videre nevnes at landets katolikker for en stor del er bosatt i byene, 3 262 mot 1 491. Det er noen hundre flere kvinner enn menn, 2 562 mot 2 191. På landsbygden er det imidlertid flere katolske menn enn kvinner.

Når man går over til å studere de forskjellige tabeller, må man stadig ha for øye at tallene er nær fire år gamle. Det kan naturligvis ha skjedd en del forskyvninger, ikke minst når det gjelder alderfor-

delingen, men det er neppe grunn til å tro at forskyvningene har vært så store at bildet er totalt forandret. Det som straks faller en i øynene ved studiet av alderssammensetningen, er den store prosent barn og ungdom det er blant norske katolikker. I aldersgruppen 0—19 år er det i alt 1 147 og i gruppen 20—29 år i alt 999. Det vil altså si at i 1950 var 2 146 av de 4 753 norske katolikker under 30 år. Det skulle jo tydelig nok vise hvor hovedvekten på det indre arbeide bør legges. Når planer for foreningsarbeidet f. eks. skal legges opp, kan man ikke se bort fra det faktum at nær halvparten av alle norske katolikker er under 30 år. Tabellene viser videre at i aldersgruppen 0—19 år er det omtrent like mange gutter som piker, mens det i gruppen 20—29 er en sterk overvekt av unge menn, 607 av 999.

Tallene i de øvrige aldersgrupper er jevnt synkende, og man kan her legge merke til et interessant forhold. Mens det som nevnt er stor overvekt av menn i gruppen 20—29, er forholdet omtrent jevnt i gruppen 30—39. Det er mulig det i disse fire år her har vært en viss forskyvning. I de eldre grupper er det imidlertid en tildels meget sterk overvekt av kvinner. I alt var det i 1950 1 801 norske katolikker over 40 år. Derav var 1 199 kvinner og 602 menn. Det vil altså si at det var temmelig nøyaktig dobbelt så mange kvinner som menn. Dette kan nok gi grunn til mange refleksjoner.

Endelig inneholder oversikten flere tabeller over yrkesfordelingen. Det er ikke her plass til å komme nøyere inn på disse tabeller, men man kan trygt slå fast at Kirkens medlemmer fordeler seg jevnt over de forskjellige yrkesgrupper. Det synes imidlertid som om prosenttallet av arbeidere i industri og samferdsel er endel høyere enn det er i folket som helhet. Mest utpreget synes dette å være i byene. Da tallet på katolikker her i landet imidlertid er så relativt lite, kan jo et forholdsvis lite antall katolske flyktninger som blir plasert i en yrkesgruppe, temmelig fort gi seg merkbare utslag i statistikken. Hvorledes de katolske flyktninger som er kommet hit, har innvirket på de tall som er nevnt i denne oversikten, er det vel ikke så lett å si. De er imidlertid kommet hit til landet, og må trekkes inn i menighetenes liv på like fot med alle andre katolikker. Ut fra det synspunkt har de slutninger man eventuelt vil kunne trekke av de ovennevnte tall full gyldighet, selv om visse forhold som statistikken avslører, skyldes tilveksten av flyktninger.

J. Bruce.

Hvor katolsk er Belgia?

II. Følgene av okkupasjonen

Vil man gjøre seg opp en mening om den religiøse tilstand i de europeiske land og de forandringer som har funnet sted i det siste ti-år, er det meget viktig å bevare i minnet opplevelsene under den annen verdenskrig. Den statistiske undersøkelse vedrørende den religiøse praksis vi gjenga i siste nummer av «St. Olav», ga stort sett, jevnført med lignende undersøkelser i andre land, et imponerende inntrykk. Undersøkelsen ble foretatt seks år etter frigjøringen, på et tidspunkt landet i noen grad hadde overvunnet virkningene av okkupasjonen. I 1947 — to år etter frigjøringen — ble en lignende undersøkelse foretatt blant den fransk-talende delen av Belgias befolkning av *l'Action Catholique des Hommes*, særlig i bispedømmet Namur og en del av bispedømmet Liège. Resultatet av denne undersøkelse ble kommentert av direktøren for denne organisasjon, *Jean Hoyois*, i *Lumen Vitæ* for annet kvartal 1948.

Dypere enn troskrisen lå den moralske krise som skyldtes okkupasjonen, skrev *Jean Hoyois*, en moralsk uorden som ble fremskyndet av de økonomiske kriser som hadde fulgt etter hverandre i de siste tretti år: krigen i 1914, den alminnelige økonomiske krise som satte inn i 1930 og varte til 1936 og så den annen verdenskrig med de prøvelser den la på det belgiske folk. Mange forsøkte å sikre seg utkomme på en måte som de i normale tider selv ville ha betraktet som vanærende. Samvittighetene var ikke forberedt på å møte de nye problemer. Hertil kom, het det videre i kommentaren i *Lumen Vitæ*, de nye konkurransemetoder i forretningslivet og virkningene av disse tvilsomme metoder selv på de mest respektable. Lignende erfaringer gjorde man også i Frankrike og i andre tysk-okkuperte land. Og i 1947, da det økonomiske liv var i ferd med å normalisere seg, viste det seg at uordenen i det moralske liv fortsatte. I enkelte tilfelle kunne man konstatere en slags oppløsning av den alminnelige moral: folk spurte ikke lenger etter hva som var rett og urett, men bare om hva som lønnet seg best. Denne krise i den alminnelige moral ble fremmet av den holdning folk inntok til de sivile myndigheter og det offentlige liv. I Belgia fantes det under hele krigen en tysk militær-regjering som så det som en meget viktig oppgave å bekjempe motstandsbevegelsen. Det ble derfor sett på som noe meget prisverdig ikke å adlyde myndighetene, å sette seg opp mot dem, selv hvor det dreiet seg om dagliglivets mindre og ubetydelige saker. Hvor beundringsverdig denne opprørsånd enn var i sin opprinnelse, førte den imidlertid alt for lett til oppsetsighet også mot de rettmessige myndigheter etter krigen, særlig blant ungdommen.

Den økonomiske tilstand i Belgia var mindre kritisk i Belgia enn i de fleste andre europeiske land etter frigjøringen, takket være verdiene i Belgisk Congo, men også i Belgia var etterkrigsårene preget av en uvant økonomi som ifølge *Jean Hoyois* gjorde sitt til at den moralske krise ikke ble overvunnet:

jo mere staten ved sin lovgivning søker å regulere borgernes liv, dess mindre blir lovene respektert. Også familien som institusjon hadde vært inne i en krisesituasjon, fremholdt *Jean Hoyois*, og seksualmoralen syntes å ha lidt et forferdende sammenbrudd. Men dette er jo noe som synes å være alminnelig foreteelse etter alle krigsperioder og ikke noe som var enestående for Belgia. Tvertimot har man grunn til å tro at Belgia har lidt mindre i så henseende enn andre land etter frigjøringen, takket være folkets sterke religiøse tro og den katolske familie som samfunnsinstitusjon.

Alle disse betraktninger må imidlertid, fortsatte *Jean Hoyois*, sees mot en bredere bakgrunn. Over hele verden opplever man tider da det materielle veier mer enn det åndelige. De fleste menneskers tanker er jo først og fremst rettet mot maten, klærne og det å bo. Og utallige ting kaller på den enkeltes oppmerksomhet når dagens arbeid er gjort: radioen, kinoene, sportsstevner osv., ofte henlagt til søndagene, til skade for kirkebesøket:

«Så meget legger beslag på den enkeltes oppmerksomhet, tiden blir så oppfylt av alt mulig, at det enkelte menneske får liten tid for seg selv. Noen virkelig fritid eksisterer faktisk ikke mer. Alt det som opptar folk i dag, gir dem liten tid til å tenke på Gud. Dette kan man også merke i gode kristne familier. Religionen er ikke lenger utsatt for så mange angrep som tidligere, men massene stiller seg likegyldig til den.»

Med hensyn til den yngre generasjon som vokste opp under krigen, fremholdt *Jean Hoyois* følgende:

«Ungdommen er mer mottagelig for inntrykk enn andre befolkningsgrupper. Den legger for dagen en avskrekkende pessimisme og en sterk trang til flukt. Den nye generasjon er vokst opp i en tid med økonomiske vanskeligheter, rasjonering, politisk kamp og sosial uro — i en verden som ikke vet hva fred er. Denne bitre opplevelse har berøvet den enhver følelse av sikkerhet. For unge mennesker i dag fortoner fremtiden seg som en fryktelig gåte. Ut av dette er trangten til å søke glemsel i underholdning av enhver art oppstått.»

Under krigen kunne man nok notere at søkningen til kirkene tiltok, med det er alminnelig når folk føler seg truet av fare, særlig av dødsfare. Men denne vekst i søkningen til kirkene var likevel mindre enn under den første verdenskrig, og hadde gitt plass for en slags apati til og med før frigjøringen. I Italia finnes det et ordtak som sier at når faren er over, glemmer man fort sin skytshelgen.

Likevel er bildet av den religiøse situasjon i Belgia — alt tatt i betraktning — oppmuntrende. I 1946, bare et år etter frigjøringen, ble 700-års jubileet for innstiftelsen av Kristilegemesfesten feiret under enorm tilslutning i Liège. Gatene var fylt til trengsel av folk som ville ta del i hyldningen av Kristus i Alterets Sakrament. Mange av dem var sikkert ikke regelmessige søndags-kirkegjengere, men de deltok i Sakramentsprosesjonen, fordi de innerst inne, hva verden så enn hadde gjort dem til, var *troende*. *Jean Hoyois* pekte også på mange andre vitnesbyrd: når et krusifiks reises ved en veikant, feires denne begivenhet selv i utpregede industristrøk som en alminnelig helligdag; da en statue av Vår Frue av Fatima i begynnelsen av 1948 ble ført i prosesjon gjennom

Katolsk praksis - Hva med kirkegang og sakramenter?

Af sognepræst Kjeld Geertz-Hansen, København

Avsluttende del av foredrag holdt
i St. Ansgars kirke 16. febr. 1954.

NADVER — MESSE

Det er jo ikke ualmindeligt, at man citerer over for os, hvor talen er om den normale kirkegang om søndagene og på festdage, det ord, vi allerede nevnte: «Gå ind i dit lønkammer, luk din dør og bed til din Fader, som er i løndom.» (Matth. 6, 6.) Jeg har allerede sagt, at Vorherre også opfordrer os til at samles flere sammen, det så vi før, og så må der da en vis facon på det. Man glemmer, at det altid er galt kun at citere en enkelt af Jesu sætninger. Det er nødvendigt at se, hvad Jesus andre steder har sagt om den samme ting for ikke at få en ensidig eller skæv opfattelse. Det er den fejl, som alle vranglære begår. Jesus har lært os den helligste bøn, som overhovedet findes, som er meget mere end bøn, som er handling, som er *nadveren*, eller som vi kalder den: *Det hellige messeoffer*. Over for denne ting står vi heller ikke frit, hvis vi vil være Jesu disciple, for ligesom han sagde: «Når I beder, skal I sige: Fader vor», på samme måde pålagde han dem at forvalte *nadveren*, og ordene: «Gør dette til minde om mig» viser, at det var en indstiftelse. Derfor ser vi også i Apostlenes Gerninger, at apostlene samlede de kristne på den første dag i ugen til det, men dengang kaldtes brødets brydelse. Det er først og fremmest den nåde, vi kristne mennesker skal dyrke Gud på.

Dåb og konfirmation kan for så vidt forvaltes hvor som helst, og bliver det jo også, men den hellige *nadver* og den hellige messe hører først og fremmest hjemme i Guds hus, i kirken. Naturligvis kan forholdene medføre, at man ikke kan samles i Guds hus, men det er stadig *nadveren*, man samles om, såvidt det er muligt, i koncentrationsleire og fængsler. Og samles vore katolske spejdere til gudstjeneste søndag morgen i lejren, rejser de et interimistisk alter, og op af sin rygsæk haler tropskapellanen alle nødvendige rekvisitter til *nadverens* forvaltning. Det bliver ikke bare til et friluftsmøde med en tale og lidt salmesang.

Da Vorherre bispiste de 5 000 i ørkenen, og de

hele Belgia, var befolkningens hyldet til Den hellige jomfru — selv i områder som ble betraktet som «avkristnet» — bemerkelsesverdig. Omkring i hjemmene ser man krusifiket og bilder av Den hellige jomfru, selv i hjem hvor de daglige bønner ikke lenger bes.

Vil man gi et svar på spørsmålet om hvor katolsk Belgia er, kan man ikke svare bare med å vise til tallet på dem som oppfyller sin søndagsplikt. Vi må også ta dem med som ikke oppfyller den, men som vet at de burde gjøre det. En arbeider som aldri gikk til messe, men som hadde deltatt i en pilegrimsferd til Lourdes, sa en gang til Jean Hoyois: «Den som ikke tror, behøver bare å se det som skjer der nede!»

søgte ham dagen efter, begyndte han at tale til dem om *livets brød* (Joh. 6), det brød, der skulle komme ned fra himlen, og efterhånden som han talte, er det, ligesom han talte strengere og strengere, indtil han under jødernes protest sagde: «Den, der ikke spiser mit kød og drikker mit blod, har ikke livet i sig», og længere henne lød det: «Thi den, som spiser mit kød og drikker mit blod, har livet i sig, og jeg vil oprejse ham på den yderste dag». Dette lød for jøderne og lyder også for dem, der første gang støder på disse ord og rigtig begynder at tænke over det, som noget ganske usandsynligt, og de kunne med rette vente en forklaring på, hvordan Vorherre Jesus ville bære sig ad med at indfri dette løfte. Den gav Vor Frelser skærtorsdag aften.

Baggrunden må jeg lige nevne. Det var jødernes påskefest med det traditionelle påskemåltid, hvor man nød påskelammet, hvis blod smurt på dørstolperne i sin tid i Ægypten betegnedes over for Guds straffende engel, at her boede Guds folk; dertil nød man bitre urter til minde om befrielsen fra den bitre trældom i Ægyptens land. (En juleaften i en god kristen familie kan i nogen grad minde om jødernes helligaften.) Det var altså, hvad vi vil kalde den gamle pagt, den gamle aftale, der her fejredes.

Det er på baggrund av dette gamle, der nu altså skulle vige, at Jesus henviser til *sit* forløserværk, til den pagt, han vil oprette — ikke kun mellom Gud Jahve og det jødiske folk, men mellom sig og den ganske menneskeslægt; ikke længere ved bukkeblod og ved kviers aske, men ved *sit eget blod*. Derfor sier han: «Tag dette hen og spis, thi dette er mit legeme, som hengives for eder, og dette er mit blod, som udgydes for eder og for mange til syndernes forladelse. Gør dette til minde om mig.» Ved denne *nadverhandling* virkelig gjøres det fuldkomne, for det legeme og det blod, han rækker sine disciple ved *nadverbordet*, er identisk med det legeme, der korsfæstedes, og det blod, der flyder på Golgatha.

I denne handling, i dette sakramente, Herrens køds og blods sakramente deltager enhver katolik aktivt. Lad være, at han knæler på en bänk under messen og blot ser op mod altret og hverken bevæger hånd eller læbe, men jeg kan garantere for, at han er med i det, der sker, for der *sker* noget. I det øjeblik præsten af messetjenerens hånd modtager brød og vin og løfter det mod himlen, sier enhver katolik i *sit hjerte*: «Dette er også fra mig, for det er derfor, jeg er kommet.» Og når præsten sier *indvielsesordene*: Dette er *mit* legeme, og dette er *mit* blod, og gjennom denne form viser, at han står der på Kristi vegne (han sier jo ikke: Dette er Kristi legeme), så ved også katoliken nede i sin bänk, at det er for hans skyld, at dette sker. Han ved, at han er en af dem, af hvem det afhænger, om Herrens befaling går i oppfylldelse, for var det ingen mennesker i kirken, var der ingen Kristus, for der var ingen til at kalde ham derved.

Derfor ved også en katolik, hvor han har at gå hen en søndag morgen. Der er noget at komme for. Han er med til at *dyrke* Gud, han sidder ikke passivt og hører. Og katoliken kommer også gerne, for skulle prædikenen være en nitte, så er hans tid dog ikke spildt, for een ting er i al fald 100 % god og effektiv: Den handling, hvor præsten på menighedens vegne og sammen med denne frembærer messeofret.

Man siger nok, at det kan være svært at være katolik, for de skal så meget. Ja, vi skal i det hele taget en hel del for at komme i Himlen! Man vil nemlig også kunne forstå, at har Vorherre givet os en sådan gave, så må Kirken lære os, at den *skal* udnyttes. Derfor føler en katolik det da også som en *pligt*, og han ved, at forsømmer han denne pligt ved egen skyld, er det lige så slemt, som hvis han havde begået mord eller ægteskabsbrud, for vore pligter over for Gud er ikke ringere end dem over for næsten.

Vi kan derfor sige, at uden den hellige nadver findes ikke sandt kristenliv. Man taler også tit om, at for katoliker står Kirken og så mange ceremonier i vejen mellem dem og Gud. Herom blot dette: Vi kan da ikke ønske os en mere personlig og intim forbindelse mellem os og Vorherre Jesus Kristus end den hellige nadver, og for en katolik er det ikke en jubilæumsbegivenhed at gå til Herrens bord. Hvor mange kommer ikke hver søndag, hvor mange kommer ikke flere gange i løbet af ugen, og børn, selv ganske små, tager i reglen selv initiativet til at gå til alters, således at de meget tidligt har et personligt religiøst liv. En sådan forståelse hos små børn improviseres jo ikke. Når vi iøvrigt, enten vi er små eller store, vil i nær kontakt med Vorherre Jesus og opleve, at han lever i os, da har vi den hellige nadver, da skal vi ikke kunstigt svinge os op eller forsøge at komme i ekstase. Kristi tilstedeværelse i kirken tilkendegives ved den altid brændende olielampe, den såkaldte «evige lampe». Brænder der lys et sted, må der jo være nogen hjemme. Her er altid nogen hjemme: Vorherre Jesus i alterbrødets skikkelse! Så forstår vi også endnu bedre, hvorfor for os kirken er Guds hus, det Guds hus, der altid er åbent, og spørger jeg små fremmede børn, der altså ikke forudsættes at vide besked, om lampen så giver de det eneste fornuftige svar: «Det er vel fordi der bor nogen.» Der er ikke noget «mystisk» i den katolske kirke, det er simpelthen for at sige, at her bor han, der lovede at være med sine disciple alle dage indtil verdens ende. Så kan man jo snakke til jer om Mariadyrkelse, aflad, rosenkranse o.s.v., men vi peger hen på altret og på tabernaklet, hvor sakramentet stedse opbevares, og bekender, at her findes Kirkens største skat; dette er «troens mysterium», som præsten benævner det i et indskud, når han udtaler nadverordene. Vi går gerne ud i naturen og fryder os over den som Guds værk, men at den højeste Gudsdyrkelse skulle bestå i «at stå ved det brusende hav» eller «under de blinkende stjerner», har for en katolik ingen mening. Vil vi gerne dyrke Gud i naturen, hvar gør vi så? Så rejser vi vort feltalter, og så gør vi lige akkurat det, som Vorherre har lært, at vi skal gøre til hans ihukommelse.

Til slut for at illustrere nadverens betydning i en katoliks liv: Da jeg nogle uger før Danmarks befri-

else blev ringet op af Røde Kors, var det, fordi der var kommet en gruppe franske krigsfanger hertil fra Preussen. De lå hårdt sårede og i en ynkelig forfatning på halm ude i Frihavnens lagerbygninger, og jeg spurgte: «Hvad kan vi hjælpe dem med?», og Røde Kors spurgte om det samme. De sagde kun een ting: At der må komme en præst ud, så vi kan aflægge skriftemål og komme til alters.

SKRIFTEMAL OG TILGIVELSE

Og dér nævnede jeg et ord, som kan få nogen til at rejse børster. Naturligvis er det ikke nær så svært for os, der begyndte som ganske små og kun skulle sige, at vi havde sagt et uartigt ord eller hugget et stykke sukker. Det er selvfølgelig meget sværere for dem, der bliver katoliker som voksne og i deres første skriftemål skal bekende synder af et ganske andet format. Men vi kan ikke andet, for også her henviser Kirken til Herrens befaling til apostlene, da han påskeaften sagde til dem: «Modtag Helligånden; hvem I forlater synderne, dem er de forladt, og hvem I lader beholde deres synder, de beholder dem.» (Joh. 20, 23.)

Det, vi katoliker søger i skriftestolen, er ikke psykoanalyse, det er knapt nok hjælp i den betydning, folk vil mene. Vi søger først og fremmest *tilgivelse*. Naturligvis kan man ikke «rende» ind i skriftestolen og så begynde forfra. Tvertimod! Jeg ville mene, at det skulle være en alvorlig hemsko i fristelsens stund, at man skal hen til en præst og på godt dansk sige, hvad man har gjort eller undladt. Det er slet ikke rart og kan i vise tilfælde være det sidste, der holder igen i en given situation. Men til gengæld, når vi så har hørt præsten sige: «Så tilgiver jeg dig alle dine synder i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn», så falder stenen fra hjertet, og så går man glad herfra. Selvfølgelig gives absolutionen på den betingelse, at en forvoldt skade bringes i orden, såvidt det er gørligt. Og skulde vi end være nødt til gang på gang, uge efter uge at skrive den samme synd, kan jeg garantere for, at det ikke er angeren, der er noget i vejen med; en menneskesjæl kan lide uhyre meget under en vanesynd, og han trænger netop til hjælp for ikke at gå helt til grunde. Hvad skriftestolen så betyder for den enkelte katoliks personlige forhold til sin skriftefader, det behøver jeg bare at nævne, det forstår man vel.

FRA VUGGE TIL GRAV

Således følger da sakramenterne, som Kristus har givet sin Kirke, os gennem livet: Dåbens nåde, konfirmationens styrke, den stadige og hyppige modtagelse af altrets sakramente og lægedommen i skriftestolen, frem imod sygdom og en dag død. Jeg spurgte for nogle år siden en realklasse: «Hvad siger I? Er det nu ikke rart, som folk mener, at dø pludseligt ved et hjerteslag?», og alle sagde i kor: «Nej!» med alle tegn på forfærdelse. Nej, vi skulle jo gerne have tid til at angre og forberede os på døden. Dér har De katolikers indstilling over for døden! Og ingen kan mere end vi beklage den praksis herhjemme på vore sygehuse, at både den syge og endogså de pårørende ofte holdes i uvidenhed med hensyn til tilstandens alvor. I talrige tilfælde er forklaringerne henholdende, indtil patienten til de pårørendes forbavselse er døende. For en katolik er døden en så vigtig ting,

Til den heilige Sunniva

Seljumannamessa 8. juli

*Der vestan havet kom du,
frå Erins grøne øy
til Noregs harde strender
ved Stad, der du laut døy.*

*Du kom 'kje radt åleine.
Eit trufast venelag
laut freista same lagnad
i seme miskunn-dag.*

*I Noregs rike rådde
den heidne jarlen då.
men Gud let berget brotna
og fria dykk ifrå.*

*På Selja, ut mot havet
ligg klostret enn — i grus;
men tornet stend og lyser
mot storm og bære-brus.*

*I Bjørgvin fekk du kvila
tilsist i gyllent skrin
på altaret i domen,
der kvite kjerte skin.*

*— No er det lenge sidan,
og domen stend 'kje der,
men anden din, den er oss
enn livande og nær.*

*Kvar no din likam kviler,
di sål, — ho er hjå Gud.
Ja, bed fyr' oss hjå honom,
du, Kristi skire brud!*

Torolf Hals Andersen.

Ord av Sigrid Undset

Selv i de tider da de fleste mennesker trodde urokkelig fast at den som godvillig forsøkte å bøye seg inn under en allmektig Guds verdensorden, skulle til lønn få eie selve denne Gud — opphavet som av sin bunnløshet og uutgrunnelighet har drysset ut alle skapte goder og herligheter —, mens rebellen som ville ha sitt midtpunkt i seg selv, skulle havne uforbrennelig i en uutslukkelig ild, var det alltid nok av mennesker som heller trosset trusselen om helvete enn de ga avkall på sin selvfor-gudelse, på hatets og maktens vellyst, eller underordnet seg en makt som deres vesen sto disharmonisk imot. Det er jo nemlig slik at den kristne Kirke kan aldri ha rett til å fortie, hva dens Stifter har talt om en evig fortapelse. Men det som den har kunnet utrette for menneskenes timelige og evige velferd, har den ikke utrettet ved forskremte redskaper som krøp sammen i trelldomsfrykt for en grum Guds vrede, den har utrettet det ved sine helgener som hadde den heroiske kjærlighet til Gud — til den Uskapte Skaper og til den skapte verden, hvor kampen står for eller mot Gud. Den sekteriske animositet mot helgen-kultus er en av grunnene til at kristendommen har kunnet fremstilles som en fryktens, ikke som en motets religion.

*

Ettersom statskristendommen mere og mere ble redusert til en slags rettferdiggjørelse av «bra folks» levnet og meninger, kom dertil et positivt hat til den slags hellighet som helgenerne hadde praktisert — siden den vitterlig hadde fått dem til å vrake masse gode saker som borgerne satte stor pris på, til å oppføre seg avstikkende og gi en god dag i skikk og bruk. Mange av de hellige menn og kvinner hadde dessuten en sånn fortid som man jo skal tro at Gud kan tilgi, men ordentlige folk gjør det neimen ikke.

*

Siden Gud ga menneskene en fri vilje, må der være et helvete — for den som elsker seg selv mere enn Gud, ville det være verre å skulle tilbe Ham i himmelen. Det var Middelalderens tanke om den egosentriske personlighetskultus — Guds Enbårne Sønn kom til jorden for å vinne sjelene, ikke for å voldta dem.

at den vil han nok have lov at være med til. Gerne ser katoliken præsten ved sit sygeleje for at modtage *de syges salvelse*. Det er det sakramente, som vi ikke har nogen omtale af, at Jesus nævner, men som vi kan læse om hos apostlen Jakob; han pålægger de troende at tilkalde præsten, når nogen er syg: «Er nogen syg iblandt jer, da kalde han Kirkens præster, og de skal bede over ham og salve ham med olie i Herrens navn, og troens bøn skal frelse den syge, og Herren skal oprejse ham, og har han gjort synder, skal de forlades ham.» (Jak. 5, 14.)

Al den rigdom værner Kirken om og forvalter for os. Det er jo ikke mærkeligt, at den katolske kirke forvalter disse sakramenter med så stor omhu, skoler sine præster og lærer dem at skelne mellem det væsentlige og det uvæsentlige, således at de under de allervanskeligste forhold kan forvalte sakramenterne, så de i al fald er gyldige. To ting kunne jeg ikke nå at behandle: Ægteskabets sakramente og

præstevielsen. Men dette må jeg sige til slut: Hvis Vorherre Jesus har givet os de syv sakramenter, som Kirken lærer, så er det jo den visse åndelige død kun at beholde de to. Kirken har af sin Herre fået mulighed for at helliggøre vort liv fra vugge til grav, og den dag, da vi forlader denne jord, og vore efterladte kun kan stille en gravsten op og lægge nogle blomster, så ved vi, at de kan også noget mere; de kan bede for den afdøde, og når du eller jeg eller en anden ikke er mere for at bede for dine afdøde, så vid, at der hver morgen her i St. Ansgars kirke bedes for de afdøde, for at ingen skal fattes denne hjælp.

Rejser man derfor spørgsmålet: «Hvad med kirkegang og sakramenter?», som vi har gjort det i aften, og overvejer, hvad jeg her har gjort rede for, må konklusionen vel blive den: Hvordan i alverden kan en kristen tænke sig at leve uden!

Kjeld Geertz-Hansen.

Et møde med kirken

«Disse er de kilder, som Verden ikke kender til, fordi den foretrækker tomhedens, selmodsigelsens vand, der kun slukker tørsten en stakket stund. — Disse er de kilder om hvilke Kristus sagde: «Han som drikker af det vand, Jeg vil give ham skal aldrig i evighed tørste mere, for det vand, Jeg giver ham, skal blive i ham en rindende kilde, der leder til evigt Liv.»

Dette er Vandet fra Siloe, vandet som flyder i stilhed....

Med disse skønne og dybe ord indleder cistercienserens Fader Louis (Thomas Merton) sin vidunderlige bog «Waters of Silence» om ordenen, der på Citeaux i 1098 blev stiftet af Robert fra Champagne.

Fader Louis er kun en af mange, der midt i det moderne livs uro og larm har fundet sit kald i stilheden bag klostermuren. Ikke alle kan således trække sig tilbage til klosterets ro, men vi er nok ikke få mennesker af i dag, der drømmer en drøm om at kunne tilbringe en tid i stilhed, at kunne give sig over til kontemplationens åndligt dybe og skønne liv. — Desværre bliver det nok oftest bare ved ønsket, for det er frygtelig svært i vor tid, som i den grad er præget af et nervøst jageri for at nå alverdens ting på een gang, at være helt stille, at vise alt uvedkommende bort og hellige sig det kontemplative liv.

Mit højeste ønske gennem mange år var netopp dette, at pakke min kuffert og rejse til et af de latinske lande, hvor Kirken ikke må nøjes med en spredt samling af små menigheder. Et land hvor Kirken, som landets store kirke, fører et langt friere liv. Hvem kan vel høre en fortælle begejstret om f. eks. en studentervalgfart til Maria-Katedralen i Chartres, hvortil de unge i tusindvis går pilgrimsgangen fra Paris, uden inderligt at ønske at kunne være med til at fylde den skønne kirke og sammen med mængden at lade Credo som et orkanagtigt brus slå op mod alteret. — Lykkelig over al måde var jeg derfor, da jeg en dag kort før Påske kunne lægge ud på en sådan færd. Også en anden side af Kirkens liv ville jeg meget gerne i kontakt med, klosterlivet, som vi heroppe har så ringe forudsætning for, til fulde at forstå, da vort kendskab til ordenssamfundene stort set hviler på teoretisk grundlag. — Jeg valgte da at rejse i Frankrig med Grotten i Lourdes som det egentlige mål. — Efter endt rejse kan jeg nu fortælle om tusinde vidunderlige oplevelser, men jeg vil bare drage frem et par træk og for livet, som det former sig hos Dominikanerne og Cistercienserne.

Det var med en lidt nervøst rystende hånd, jeg bankede på den første klosterport, Sct. Jacques, Dominikanernes noviciat i Paris. Mit første indtryk var en grå stilløs bygning i en grå fattig gade, men det «grå» forsvandt med en gang ved broder portners elskelige velkomstmil, med fingerpeg og nogle få fransklydende ord fik jeg forklaret mit ærinde og blev straks installeret i en gæstecelle.

De store vanskeligheder mødte mig først, da klokken kaldte til lunch. — En lægbroder forklarede mig med en søge at skitsere en ung mands første møde med ordensrivende ordstrøm vejen frem. Uden at have forstået ret meget, begav jeg mig da ud på en labyrintisk tur, som efter hederlige forsøg på at finde spisesalen endte i kirkens kor, hvor jeg, der var helt fremmed, jo egentlig ikke

Klosterkirken i Citeaux. — Møde med stilheden.

hørte til, men en venlig udstrakt arm viste mig ind på en rad og en anden stak omgående et breviar frem til mig. Jeg følte mig meget mere end forvildet og anede ikke, hvor jeg turde se hen, derfor holdt jeg mig krampagtigt til breviaret i den tro, at jeg i det mindste kunne følge med i det hellige officium, men hvert andet minut var der en udstrakt arm, som vendte blade i min bog og således beviste mig, hvor lidt jeg kunne. Selv om jeg nu havde kunnet slå rigtig op i breviaret, ja så var mine tanker så spredte og urolige, at jeg af den grund alligevel ikke kunne følge med i teksten. Det viste sig, at gæster på Sct. Jacques spiser med i refektoriet, dette første måltid var ligesom bønner i kirken en nervøs iagttagen af, hvad der skete omkring mig, for at jeg ikke pludselig skulle falde ud af «rammen». Nervøsiteten var nu bare et øjeblikkeligt fænomen, der forsvandt så snart, jeg kom i kontakt med hotelpateren og de andre og gav plads for en følelse af, at jeg var hjemme og hørte til på stedet. Senere har jeg forstået, at det ikke er vanlig praksis, at nyankomne gæster straks får plads i koret mellem munkene, men undtagelsen lod mig fortsætte, som begyndt og jeg var lykkelig for det, fordi jeg på denne måde kom det hellige officium på langt nærmere hold og således med stærkere bånd blev bundet til klosterlivet i Rue Glaciere. — Den daglige højmesse bliver i Sct. Jacques læst af flere præster på en gang ved et stort, særligt indrettet alter og det gjorde et dybt indtryk

at få denne dagens skønneste offerhandling belyst fra alle sider på en gang.

Det sammenlagte resultat af besøget i Seinestaden blev dette, at Paris var en stor oplevelse, men Sct. Jacques med den stille klosterhave og sine kviddklædte munke var meget større, for der lærte jeg for første gang en af livets skønneste sider at kende. —

Efter et par dage måtte jeg forlade Rue Glaciere en stund for at tilbringe Påskeugen ude på Dominikanernes klosteruniversitet Le Saulchoir. Med spændt forventning forlod jeg toget i Ivry Petit Bourg for sammen med to studenter at sætte kursen mod det store moderne kloster, som er Frankrigs største kommunitet. Både Norge og Danmark er repræsenteret på dette sted. Her er det, at Pater Erik Gunnes som Norges fjerde dominikaner nu er ved at lægge sidste hånd på sine studier og broder Jean Marie Lund netop er begyndt som Danmarks første dominikaner efter reformationen.

Kunne jeg bare med ord udtrykke den skønhed, som alle vi gæster blev gjort delagtige i, da Påskens vidunderlige liturgi foldede sig ud i sin uendelige storhed, men ord bliver så fattige, så jordbundne og små, når de skal tale om stilhed og sand kærlighed. — Det var, som loftede messen og officiet os alle op og ud af os selv, det var som om, et forhæng gled til side og lod os ane en dybde så stor og ren — livets sande værdi. — Stilheden i klosteret mellem officiets dele var velgørende, for hvem havde lyst at tale, når han fyldt af Kirkens dybe skønhed listede tilbage til sin celle eller gik en tur i parken for i kontemplationen at fortsætte liturgien. Op gennem den stille uges daglige officium arbejdede kirkeåret sig mod kulminationen i Påskennattens messe. —

Efter Påskens fuldstændig overvældende oplevelse tænkte jeg som så, at nu var rejsens højdepunkt nået, men tog fejl, for hele turen ble som en stor ædelsten, hvor hver dag måtte lignedes med en ny facet, som hver bragte sit i skønhed og glæde.

Mange har læst Thomas Mertons bog «Den store Stilhed» og så drømt om livet hos trappisterne, eller rettere cistercienserne af den strenge observans af Sct. Benedikt's regel. Men et er at drømme, enten man nu er romantiker eller realist og et andet er det at være blandt de lykkelige, som får lov til at slippe ind gennem klosterporten for en tid. — Mod selve Citeaux i nærheden af Dijon rettede jeg mine skridt for der at møde de tavse munke, der allerede kl. 2—3 om natten begynder dagens gerning med officiets første dele.

Mørkt og koldt var det, da klokken forkyndte, at det var tid at gå til kirken. For en overvindelse at give afkald på den gode, varme seng og i stedet med iskoldt vand at vaske sønnen af øjnene og begive sig over til gæstehuset for at lytte til munkenes inderlige bøn. — Jeg kan kun ønske, at alle en gang må få anledning til at opleve dette at sidde i den mørke kirke og følge nattens officium. Betagende skønt er det at høre de ellers tavse mænds sang i koret. Den enkle helt rene gregorianske sang ætser sig ind i hjerte og sjæl. Man glemmer både tid og sted og søger bare af fattig evne at følge munkene bag gitteret.

Endnu før solen stod op, tændtes lys på mange af altrene i kirken, og de stille messer begyndte. I det flakkende lysskær blev statuen af Guds Moder så levende, med et mildt og kærligt blik nikkede hun velsignende ned til disse sine børn. — Hver dag læstes højmessens som den skønneste levitmesse og føjede sit store bidrag til dagens vidunderlige hele.

Et kapitel for sig er det at møde en trappist på sin vej, et ansigt, hvis træk alene taler om elskelighed, om fred og kærlighed, brænder et minne ind i ens bevidsthed, som aldrig senere vil slettes ud. Jeg ser for mig en gammel præst, det er over 50 år siden, at han blev viet til sin hellige gerning. Hans smil var så overnaturlig skønt, at jeg ustandselig må genkalde mig hans billede og hans enkle, klare ord til mig. —

Kompletoriet slutter munkens travle dag ved 19-tiden. Salve Regina synges så enkelt og inderligt, at man stille former sin tanker i et jublende Ave Maria — —

Rejsens uigenkaldeligt sidste klosterbesøg galdt også trappisterne. Denne gang var det i Belgien til l'Abbaye Notre Dame de Scourmont, jeg kom. Med en enestående elskelighed åbnede klosteret sine porte for mig og hotelpaterne og broder John gjorde alt for, at jeg skulle være som hjemme. — Besøget blev en kraftig understregning af de indtryk, jeg tog med mig fra Citeaux. Her sluttede natofficiet sig helt til den gryende dag. Knappt var «Laudate . . .» døet hen for solens første stråler forgyldte kirkens hvælv. — —

Som et glædeligt P. S. må jeg anføre, at der er mange, som søger en retræte i denne forjættende stilhed. Og glædeligt at se er det, hvor mange unge mennesker som på denne måde søger at uddybe og forstærke sine forhold til Kirken.

Den fremadskridende fordømmelse

I et tidsskrift som utkommer på engelsk i Bombay, leste jeg en artikel fra Nizza, undertegnet Aurananda, som jeg fant meget bemerkelsesverdig. Forfatteren som åpenbart er en ung, høyt kultivert inder, skriver at Vestens folk, både europeerne og amerikanerne som i flere hundre år har representert den høyeste åndskraft, i dag gir inntrykk av å være prisgitt en fullstendig fordømmelse, et inntrykk som blir sterkere fra år til år. Hovedårsakene til dette fenomen oppsummerer Aurananda i følgende punkter:

1. De illustrerte ukeblader som nesten utelukkende befatter seg med mondene skandalehistorier, forbrytelser og avsporinger og lar billedreportasjen til de tanker som fremsettes, spille hovedrollen.

2. Kinoene som forrår middelstandens og proletarietets store masser ved fremvisning av filmer som gjen-gir grov gemenhet, fjollethet og uekte sentimentalitet og falsk luksus og som gir et infantilt, kunstlet og fordringsfullt syn på livet. Kinoene fremmer også ved synsinntrykkene en faretruende synkverving og svekker tenkeevnen.

2. Sporten som helt åpenbart legger større vekt på muskelkreftene enn på de moralske og åndelige verdier.

3. Det økende alkoholmisbruk blant halv voksne og ungdom.

4. De moderne danser og den primitive musikk til ville og halvville folk som virker hjernesløvende og viljesvekkende.

5. Kringkastingen som oftest sender musikk, og mest dårlig musikk, som fremkaller hos lytterne sykkelig skremmende hjernespekkelser, som avholder dem fra studier, meditasjon og øvelse i å tenke riktig.

Aurananda undrer seg meget over at de ledende personligheter i Europa og Amerika ikke er opptatt av den tiltagende fordømmelse og ikke gjør noe for å få satt en stopper for den.

(Giovanni Papini i «Svarte-boka».)

St. Olavs Forbunds Årsstevne

Valfarten til
Bønsnes kirke 27. juni

Øverst t. h.: Prosesjonen skriker til kirke. Innfeldt kirken som den står i dag.

Bønsnes-kirkens vakre Madonna-skulptur (tre) i unggotikk fra ca. 1250.

Biskop dr. Manger's preken

Ad Jesum per Mariam: til Jesus gjennom Maria, det har fra kristendommens første tider av vært et ledemotiv i det kristne religiøse liv, et fruktbart og livgivende prinsipp, som har vært kilden til uanet skjønnhet og hellighet i utallige menneskesjeler.

Det er så selvfølgelig at Jesus Kristus og han alene er målet for enhver tanke, enhver bønn, enhver kirkeleg og liturgisk handling, for alt som nåden kan virke i de kristne hjerter. Men Maria er tanken som fører til ham, hjertet som roper mot ham. Ja, hennes hjerte er den fullkomneste gjenspeiling av Jesu hjerte. Gjennom henne er Jesus kommet til oss, og gjennom henne må vi gå for å komme til Jesus. Den som vil komme til barnet må gå til moren. Det er en naturlov, og den gjelder likefullt i den overnaturlige orden.

*

Dette var en selvfølge for våre katolske forfedre. Når vi tenker på at bare her i Norge var ikke mindre enn seksti kirker vigslat til Guds mor, jomfru Maria, da forstår vi at de satte det kristne livsprinsipp: ad Jesum per Mariam, om i praksis og levde etter det. Når vi i dag valfarter til denne eldgamle St. Olavskirke med det vakre Mariabilde, som var våre forfedre så kjært, da gjør vi ikke annet enn å ta opp igjen og fortsette den gamle 500-års lange tradisjon som reformasjonen med vold søkte å bryte ned i vårt land. Vi knytter igjen de bånd som binder oss til hellig Olavs Norge, våre katolske forfedres Norge, og vi går den samme vei som de har gått for å nå frem til modenhet i Kristus: ad Jesum per Mariam, til Jesus gjennom Maria. Det er gjennom Maria at vårt norske folk må bevare, fornye, opp-

gløde sin tro på Jesus Kristus, på Jesu Kristi Kirke og komme i det rette Gudsforhold.

Den hellige jomfru er vår sikreste fører til Gud. Hun er jo også vår mor, fordi vi ved Guds nåde er blitt hennes Sønnens brødre og søstre, hans medarvinger, lemmer på hans legem, som apostelen Paulus sier. Og er det ikke nettopp en mors oppgave å våke over sine barn, holde alt ondt borte fra dem og gjøre dem lykkelig? Jo, barnas lykke utgjør morens lykke. Derfor er det Marias oppgave å føre oss til Gud som alene er vårt mål og vår fullkomne lykke. Det er den oppgave Gud har gitt henne, da han i sin uendelige miskunn ville opphøye oss til Kristi, Marias Sønnens brødre og medarvinger. Og ingen kan omstøte denne guddommelige ordning uten å fjerne seg fra den vei som fører til Jesus, til Gud.

*

Det ligger derfor en dyp mening i det marianske år som etter pavens oppfordring feires over hele den katolske verden. En dyp mening også i de valfarter som nettopp i dette året gjøres til hennes ære, fortrinnsvis til de steder der hun har vist sin særlige gunst til menneskene, som i Lourdes, Fatima osv. Slik bekjenner vi oss til den orden Gud har skapt, nemlig at Maria har sin særlige oppgave i Guds frelserplan som Kristi mor og dermed også mor til alle som vil være Kristi brødre og søstre.

Her i denne gamle ærverdige kirke har vi også et nådebilde som våre forfedre søkte til både for ved Marias forbønn å få hjelp på deres vandring gjennom livet og

for å komme Gud, Kristus nærmere. Når vi nå kneler foran dette bilde, da slår våre hjerter ikke bare i takt med våre forfedres hjerter, men vi vet at vi er i pakt med Guds vilje når vi ber at Maria må styrke oss i vår tro på og i vår kjærlighet til Gud, fast overbevist om at den sikreste vei til Gud, til Kristus, går gjennom henne.

Hun er det store tegn for vår tid. Et av vår tids store onder er den tiltagende verdslighet og religiøse overfladiskhet, for ikke å si forflatning. Det er som om den religiøse følelse holder på å dø hos den store masse. Gis det overhodet enda en følelse av synd, en idé om en guddommelig lov som ikke må brytes?

Vi trenger sannelig marianske mennesker i vår verdsliggjorte tidsalder, i vår tekniske livsoppfatning, mennesker som kan si med Maria: «Jeg er Herrens tjener, tjenerinne, min sjel gleder seg i Gud, min frelser,» mennesker som lever sitt liv i Gud, etter Guds vilje og Guds lov. Maria hadde Guds vilje som sin rettesnor: «La det gå meg etter hans ord.» og det er nettopp vår tids store ulykke at den vil gjøre seg uavhengig av Guds lov og Guds hjerte.

Vår hellige fader, pave Pius XII, har sagt at vår tids allerstørste onde er den religiøse tretthet, mangel på glød, på apostelånd, mangel på offerånd hos dem som enda er eller vil være gode kristne. Det finnes ikke mer gnist, ild, dynamikk i vårt religiøse liv. Og forsakelsens ånd, korsets ånd, som er Kristi ånd, holder på å svinne selv hos de beste. Hvor er de store medrivende idéer, den innbitte tro som kan omskape verden, omskape den i Kristi ånd?

Rolig kan vi se på at våre dagers antikrist i Østen, setter alt inn på å rive Gudstroen ut av menneskenes hjerter. Rolig kan vi se på eller selv la oss dåre av Vestens teknikk som helt går ut på å gjøre livet makelig og behagelig som om det var livets høyeste, ja eneste mål.

Se på Maria: trofast sto hun ved Frelserens side da han forkynte det glade budskap om himmelen som vårt eneste mål og om den trange vei som fører dit. Trofast sto hun ved korsets fot og led og sonet med sin guddommelige Sønn for verdens frelse. Trofast støttet hun apostlene og den unge kirke i de store trengselstider. Og har hun ikke om og om igjen i sine åpenbaringer manet til bønn og bot, til forsakelsesånd og apostelånd?

*

Høytelskede i Herren, ved Marias eksempel og ved hennes forbønn må vi manne oss opp, så vi ikke kommer bort fra den vei som fører til Kristus, til Gud. Vi må bygge en åndelig borg i vårt hjerte, en Maria-borg, der Gud troner som vår og verdens herre og der Maria er det store tegn som vi skal seire ved over alle indre og ytre fiender.

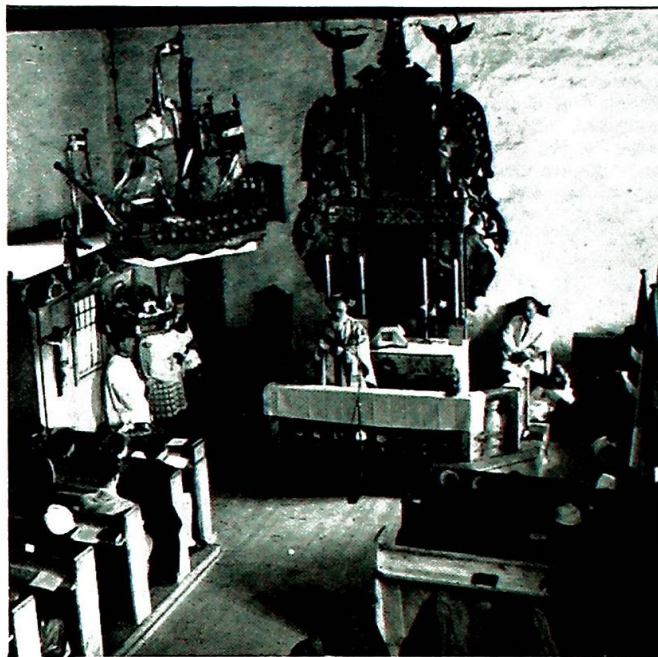
Det er meningen med denne valfart og det er den preken Maria holder i dag til oss og til vår tids kristne. Vi må og vi vil ta oss den til hjerte.

BØNSNESSTEVNET I BILDER

← Under messen. — Dugurd på Bønsnes gård. →

*

Foto: Per Waagø. Bilder fra stevnet kan bestilles hos fotografen i Katolsk Bok- og Bladsentral, Akersveien 5, Oslo. Kontortid 10—16.

Biskop Mangers preker i det ærverdige gudshus.

Et godt stevne og et populært stevnested

St. Olavs Forbund har hatt en heldig hånd i valget av stedene for de årsstevner det har arrangert etter krigen. Hovedøya ved Oslo (1947), Løvøya utenfor Horten (1948), Domkirkeodden ved Hamar (1949), Minneparken i Oslo (1950), Stein på Ringerike (1951) og Slottsfjellet i Tønsberg (1952) er steder som hver på sin måte beretter om den plass Moderkirken hadde i det norske folks liv inntil trosomveltningen kom. Intet forstår vi bedre i dag enn at gjennomføringen måtte bli hard og at motstanden måtte bli både seig og lang. Det første kan norsk arkeologi best berette om, og det er bitre beretninger. Det andre er derimot ennå mest skjulte kapitler i norsk kirkehistorie. Det er derfor ikke *fest* for en, hvis tro og hjerte er festet til Moderkirken, å vandre til og fra disse stedene med så ribbede minner om fortids storhet. Bortsett fra Løvøya-kapellet har de øvrige stevnestedene gitt næring til megen vemod, en følelse som for øvrig naturlig får sin plass i det sannhetsbilde St. Olavs Forbund har til oppgave å gi, både av det som en gang var og det som en gang skal bli *Norvegia Catholica*.

Det er heldigvis ikke bare arkeologene og katolikkene som går inn for å ta vare på det som vi mener med vår katolske arv her i landet. Mange er de godviljens menn og kvinner som gjerne ser at nytt liv står opp omkring de synlige minnene. Et eksempel på dette er Bønsnes-folket. De sto øyensynlig kompakt bak bisp, prest og menighetsråd da St. Olavs Forbund ba om å få benytte den gamle St. Olavs-kirken som det åndelige samlingssted for sitt årsstevne 1954. Vi var så naturlig velkommen, lot det til. En har da på Bønsnes også litt mer å fare med enn bare ruiner (se St. Olav nr. 22-23 d.å.). Her står da vitterlig et fullt brukbart gudshus tilbake. Det meste av interiøret er nok fornyet, men er gammelt nok til å vise at her har vært en viss kontinuitet. En kontinuitet som opp til våre dager bl. a. består i at kirken opprettholdes ved frivillige gaver. La oss håpe at ingen derfor tar anstøt av at kollekten søndag 27. juni var «katolske penger» og gikk til kirkens vedlikeholdelse!

Det som i innvidde kretser gjør Bønsnes-kirken berømt er den godt bevarte og fromt formede Madonnaskulpturen i tre, som står plasert i kirkens sydøstre hjørne. Dens opprinnelse kan føres tilbake til ca. år 1250. Det var også derfor at St. Olavs Forbund kastet sitt blikk på Bønsnes kirke, i betraktning av at året 1954 er et minnear til Madonnas ære. Undres på om ikke tanken kan gjennomføres som pastor Harald Taxt nevnte i sin tale på stevnet: Å gjøre Bønsnes til fast Maria-valfartssted i fremtiden for fylkene omkring Oslo. At man fra katolsk hold vil gå inn for det, burde være en avgjort sak. Stedets folk syntes å like tanken også. Om en søknad år for år vil bli innvilget av de statskirkelige myndigheter og instanser, vet vi jo ikke. Men vi skulle tro det, da simultankirker (gudshus benyttet av forskjellige trossamfunn) er et kjent fenomen på kontinentet etter krigen, og derfor ikke på noe hold skulle støte på prinsipielle vanskeligheter.

Nå er disse stevnene rent posesjonsmessig sett ikke på langt nær det som St. Olavs Forbund svarer for. De blir overveiende Østlands-betonet både m.h.t. valg av sted og av deltagertall. Bli der for f. eks. Bønsnes et fast valfartssted og dermed fast årlig stevnested, må Sørlandets og Vestlandets katolikker finne seg et tilsvarende, noe som kan skje innenfor St. Olavs Forbunds samlende ramme som bispedømmets aksjonsorgan blant legfolket. Dette behøver ikke å bety splittelse, men tvertimot effektivisering på regionalt plan. Og når det gjelder våre tre kirkedistrikters landsomfattende stevner, da har vi Stiklestad som det selvfølgelig samlingssted.

Om Bønsnes-stevnet kan iallfall sies at det gikk inn i rekken av forbundets årsstevner som et godt stevne på et populært stevnested. Det lette regndryss inn i mellom forringet ikke stemningen noe særlig. Prosesjonen var relativt stor, messen ble en gripende opplevelse, og stevneprogrammet avviklet i all koselighet. Biskopens preken gjengis på de foregående sider; han var ved messen assistert av pater de Paepe, p.t. Hønefoss og pastor Harald Taxt. Det var i år Alfred Taxt som åpnet og ledet stevnet, etter at Wilfred Fiala har vært mannen for de foregående. Pastor Taxt talte, som biskopens representant i St. Olavs Forbund, både forbundets sak og flyktningeskarens, som jo er nye medlemmer og stoler på vår varige kjærlighet. Det øvrige program sto bygdehistorikeren Jon Guldal for. Han gjorde to regnbyggeperioder korte ved å tale «meget om lite», som han selv sa, istedenfor «lite om meget». Han hadde samlet meget i sin skreppe, det skal være

Den idylliske Utøya i Tyrifjorden, der Nordens Unge Katolikker holder årets sommerskole 1.—7. august.

visst, og det var den rene «Store Studio»-stemning før solen brøt inn og meldte «Over til Bønsnes gård». Her møttes til en riktig landlig-lang dugurd trosfeller fra menighetene i Hønefoss, Oslo, Stabekk, Lillestrøm, Drammen, Tønsberg, ja endog helt fra Fredrikstad, de fleste med sine sogneprester og en rekke søstre. En del av bygdens folk var også til stede ved messen og flere ville ha vært det, sa de, dersom de hadde visst at de også kunne få være med. Altså: Averter i lokalpressen neste gang, ærede arrangører. Dette er ikke kritikk mot den lokale arrangør, St. Olavslaget, Hønefoss. Det og dets formann hr. Lindberg, gjorde seg fortjent til alles takk. *ihk.*

Beretning om Norges katolske kvinneforbund's virke gjennom 30 år

Ved formannen, fru Ingrid Straith Solberg

Norges Katolske Kvinneforbund har i år bestått i 30 år. Den 23. oktober kan vi feire et lite jubileum. Det skulle derfor synes anbrakt — før vi avgir beretning for siste periode — å gi en liten oversikt over forbundets arbeid gjennom disse 30 år.

Norges katolske kvinneforbund ble stiftet 23. okt. 1924 under Pave Pius XI, som ga fru Anna Backer i oppdrag å organisere vårt forbund. Det står tilsluttet det internasjonale *Union mondiale des organisations Catholiques féminines*, nå hovedsete i Paris.

Formålet er å forene norske katolske kvinneforeninger i samarbeid til fremme av religiøse og intellektuelle interesser og til sosialt arbeid, og — å representere norske katolske kvinner ved et skandinavisk katolsk samarbeid likeoverfor utlandet, særlig ved de møter som avholdes av Unionen.

Siden starten har man opprettet kvinnelag og foreninger i de fleste byer i Norge hvor der finnes menigheter. Disse arbeider for sine menigheter og prester ved å forarbeide og skaffe paramenter og utstyr, og ved å hjelpe de fattige i menighetene. Man tok straks arbeidet opp med en del saker som brakte øyeblikkelige resultater til fordel for våre hjemlige katolikker, og stadig blir det spunnet videre, og resultatene uteblir ikke. Linjen i forbundets arbeid blir uforandret fulgt. Det arbeides for å avhjelpe mange savn man tidligere ikke hadde muligheter for å hjelpe.

Forbundet har i alle år hatt en geistlig rådgiver, dominikanerpater Lutz, Oslo, oppnevnt av biskopen.

Følgende saker har vært aktuelle:

Arbeidet for at det skulle skje en forandring i dissenterlovens § 4 som burde lyde: Kommunestyrene skal fritta dissenter, som selv holder skole etter folkeskolens plan, for skoleskatt, som de allerede er fritatt for kirkeskatt.

Man har bedt om revisjon av de i off. skoler benyttede lærebøker i historie og kirkehistorie, så de kan bringes mer i overensstemmelse med den historiske sannhet.

Forbundet har fått gjenført bl. a. gratis tannpleie for katolske barn samt husstellundervisning for katolske piker ved folkeskolens kjøkkener. Det har i alle år hatt språkkurser, sy- og rissekurs og førstehjelpskurs.

Der er drevet studiesirkler og foredragsserier. Foruten religiøse foredragsserier, har man hatt sosial studiesirkel, og flere foredrag om helsespørsmål for kvinner, av doctores, i flere byer.

En kinokomiteé har utredet spørsmålet om hvordan man kunne utøve innflytelse på kinoprogrammene for å få dårlig film fjernet.

I 1928 sendte man et brev til president Coolidge med bønn om å gjøre sin innflytelse gjeldende for å få stanset kristenforfølgelsen i Mexico.

UTLANDET:

I 1929 rettet styret en henvendelse til Justisdepartementet i anledning revisjon av straffeloven som setter straff for salg av antikonseptjonelle midler.

Man har rettet henvendelser til Den Norske Legeforening og Justisdepartementet angående Abortus provocatus.

I 1938 underskrev forbundet sammen med 25 000 andre kvinner en henvendelse til regjeringen om å sette vårt forsvar i stand.

I årene 1940—45 måtte man som et ledd av et internasjonalt forbund gå i dekning. I disse årene var det liten anledning til å holde møter eller sammenkomster, man hadde ingen forbindelse med leddene og følgelig var det vanskelig å få samarbeidet i gang etter frigjøringen. I løpet av 1945 meldte Nord-Norge og Mellom-Norge seg ut av N.K.K.F. og noe samarbeid er det fremdeles ikke.

I 1948 er der sendt henvendelse til FN's generalsekretariat angående menneskerettserklæringen, som nå er vedtatt av FN. Man har også anmodet FN om å intervenere i dommen over kardinal Mindtzenty og tusener av andre uskyldige dømte i østlandene.

For øvrig har man både til Forbundet og nå i FN's tid måttet sende utredninger om sosiale og økonomiske forhold i Norge, bl. a. om hushjelpsspørsmålet, husmorvikarer og om prostitusjon. Man har gitt opplysning om kvinnenes likestilling, deres plass i arbeidslivet og deres vilkår, deres adgang til offentlige stillinger og om kvinnens arverett.

Kvinnenes fellesoppgave for kirkenes fremgang i Norge har vært: Bidrag til Stiklestad-kapellet, samt alterbord og alterduk, og etter gjenreisningen i Norge etter krigen er der sendt 5—6000 kroner til alter i en ny kirke i Hammerfest; likeledes er der gitt større beløp til gjenreisning av søstrenes hospital i Hammerfest, som også var nedbrent.

Et av våre hjertebarn er vårt katolske organ «St. Olav». Forbundet har bidratt til oppusning av lokaler og nyanskaffelser for å rasjonalisere arbeidet, og har også gått i spissen for en abonnementskampanje. Dette mener vi er god katolsk aksjon, da det som det først og fremst kommer an på hos oss er å få gitt mest mulig opplysning om vår tro og at Kirken vokser.

Forbundet har så godt det kunne deltatt i Unionens internasjonale oppgaver, bl. a. ydet bidrag til spanske barn etter borgerkrigen i Spania, hjulpet tyske og østerrikske familier med barn, — og displaced persons etter den siste krig, og til IRO-flyktningene i leirene i Norge.

Flyktningearbeidet er i de siste år blitt meget aktuelt, da landet har mottatt ca. 8 000 flyktninger, hvorav mange er katolikker. Her har forbundet gått 100 prosent med.

Et av våre ledd, «Katolsk Ungdomsvern», som tilhører en internasjonal organisasjon for unge piker, har et hospits hvor unge piker bor når de kommer til Oslo og søker poster. Denne organisasjon ydet betydelig hjelp til nødlidende landsmenn under krigen.

En av våre store fellesoppgaver er få øket vårt Utdannelsesfond. Norges katolske kvinneforbunds Utdannelsesfond ble dannet i 1931—32. Renter av fondet skal yde hjelp til katolsk ungdom — mannlig som kvinnelig — i lære og/eller studietiden. For å få fondet større selges julekort, likeledes er forarbeidet postkort av «Madonna fra Enebakk». Og vi har våre boklotterier, ikke å forglemme. Der er hittil utdelt 30 stipendier, men dessverre er fondet for litet etter behovet. Jo større renter, dess flere ungdommer kunne hjelpes!

Vi har deltatt i de fleste av Unionens henvendelser til FN og UNESCO, og har sendt oppgaver om sosiale

VATIKANET

Fem nye helgener.

Lørdag den 12. juni ble fem nye helgener opphøyet til Alterets ære av Pave Pius XII ved en strålende høytidelighet på Petersplassen. De fem var den hellige *Domenico Savio*, en elev av *Don Bosco* som døde 15 år gammel; den hellige *Maria Crocifissa di Rosa*, en meget formuende dame som ga avkall på sin formue i Brescia under koleraepidemien i 1836 for å grunnlegge kongregasjonen Barmhjertighetens søstre; den hellige *Pierre Chanel*, fransk Maristpater, som led martyrdøden 38 år gammel i 181 på Fortuna-øya i Stillehavet som nå er helt katolsk; den hellige *Gasper del Buffalo* (1786—1837), italieneren som grunnla kongregasjonen av Det dyrebare blod og den spanske jesuitt, den hellige *Jose-Maria Pignatelli* som grunnla jesuitterordenen på nytt 24 år etter at Pave *Clement XIV* hadde oppløst den. Fstedagene for disse helgener er henholdsvis den 9. mars, den 15. desember, den 28. april, den 28. desember og den 15. november. Om lag tretti tusen salesianerstudenter var mott frem på Petersplassen for å overvære helgenkåringen av den hellige *Domenico Savio*.

Nye utmerkelse og privilegier tildelt mgr. Tardini og mgr. Montini.

Nye utmerkelse og privilegier, omtrent svarende til dem som hører til kardinalverdigheten, er blitt tildelt fungerende statssekretær mgr. *Domenico Tardini* og sekretæren for ekstraordinære kirkelige anliggender og for ordinære saker,

VALFARTEN TIL STIKLESTAD 1954

Søndag 1. august:

- Kl. 6.30 Stille messe i St. Olavs kirke.
- » 7.30 Avreise med buss fra Prinsensgate 2a2.
- » 10.00 Ankomst til Stiklestad.
Høymesse med preken av Hans Høyærv.
biskop Rüh.
- » 15.00 Avreise fra Stiklestad.
- » 18.00 Ankomst til Trondheim.
Avslutningsandakt i St. Olavs kirke.

Vennligst meld deltagelse i god tid til prestegården, Prinsensgate 2a2, Trondheim.

Husk at kirkekollekten søndag 1. august tilfaller St. Olavs Forbund!

og økonomiske forhold i Norge. Likeledes har vi deltatt i Unionens forskjellige bønneaksjoner, bl. a. om prestekall.

Dette har vært forbundets mest aktuelle program og hva som hittil er gjort kan vi takke dem som tidligere har stått for vårt forbund og med liv og sjel gikk opp i sitt arbeid — vi minnes dem med vemod og stor takknemlighet.

Så vil jeg til slutt si: Katolske kvinner i Norge, vi er samlet her med stor arbeidslyst og våre idealer — vårt program er oppsatt og vi ønsker å gjennomføre det. Vi skal svare for det vi engang har lovet å påta oss, og man venter det av oss. Derfor la oss oftere komme sammen for å diskutere vanskeligheter og gode nyheter, vi er alltid åpne for noe nytt og aktuelt — alt som kan føre til en god sak for vårt arbeid og for vår hellige kirke.

mgr. *Giovanni-Battista Montini*, ved et pavelig brev, undertegnet av Pave *Pius XII* og kunngjort i utgaven for 1953 av *l'Attività delle Santa Sede*. De to monsignorer er gitt rang umiddelbart etter kardinalene og rangerer således foran patriarker, erkebiskoper og biskoper; de er også tildelt de fleste av de privilegier kardinalene er sikret i Canon 239, også retten til å motta skriftemål og til å preke over alt.

Det minnes i denne forbindelse om at Pave *Pius XII* da han mottok kardinalkollegiet i konsistoriet i januar 1953, uttalte at det hadde vært hans hensikt å utnevne både mgr. Tardini og mgr. Montini til kardinaler, men at begge hadde henstillet til Hans Hellighet ikke å gjøre det.

Erkebiskop O'Hara utnevnt til apostolisk delegat i England.

Pave *Pius XII* har utnevnt den tidligere apostoliske nuntius i Eire, mgr. Patrick *O'Hara*, til apostolisk delegat i England. For et par år siden ble han utvist av Romania av det av russerne innstituerte kommuniststyre. Han var da nuntius i Bucuresti.

Fransiskanerordenen teller 25 000 medlemmer.

Ifølge en statistikk som nettopp er utsendt, tallet fransiskanerordenen ved årsskiftet 1953/1954 25 848 medlemmer, fordelt over hele ordenen. Av disse er 14 987 prester, 3 394 teologiske studenter, 5 065 legbrødre, 1 025 noviser og 9 999 gymnasiaster i de egentlige ordenskonvikter. Ordenen rår over 2 411 klostre og andre institusjoner i 94 provinser. Fransiskanernes tredje orden tallet ved samme til 1 321 360 medlemmer.

Innenfor det kirkelige hierarki fungerte ved årsskiftet en patriark, 13 erkebiskoper, 61 biskoper og 38 apostoliske administratorer og prefekter som hører til fransiskanerordenen.

Pave Pius XII om undervisning i teologi.

Etter helgenkåringen av *Pius X* mottok Pave *Pius XII* mandag den 1. juli i Benediksjonssalen i Vatikanet de 45 kardinaler og antallet av biskoper som var kommet til Rom fra alle verdenshjørner for å ta del i den store høytidelighet. Paven benyttet anledningen til å tale til dem om undervisning i teologi med særlig henblikk på hva han betegnet som «leg-teologi» som ofte doseres av ivrige legfolk uten læreembetets autoritet. «Symptomene og virkningene av et visst smittestoff er helt påtagelige,» uttalte Paven. «De krever deres særlige oppmerksomhet og omsorg. Det er om å gjøre at smitten ikke får bre seg, den må stanses og utryddes.» Og Paven fortsatte:

«Ved siden av apostlenes legitime etterfølgere, nemlig Den universelle kirkes overhode i Rom og biskopene som er tilsatt for å veilede de troende, finnes det ingen andre lærere med guddommelig utnevning i Kristi Kirke. Men både biskopene og fremfor alt den øverste lærer og Kristi stedfortreder på jorden kan knytte andre til seg i sitt undervisningsarbeide, lytte til deres råd og gi dem myndighet til å undervise . . . De som er kallet, underviser ikke i eget navn, heller ikke på grunn av deres teologiske kunnskap, men i kraft av det mandat de har fått av den autoritative læremyndighet. Deres myndighet er alltid underlagt dennes autoritet. Den utøves heller ikke i kraft av seg selv.

Hva biskopene angår ble de ikke, da de mottok sin myndighet, fratatt retten til å undervise. Den tunge forpliktelse til å overvåke læren, også når den forkynnes og bringes videre av andre, hviler på dem. De har ansvaret for lærens renhet og sikkerhet. Derfor gjør Kirkens legale læremyndighet seg ikke skyldig i noen fornærmelse eller krenkelse av dem den har gitt et kanonisk oppdrag, om den ønsker å forvise seg om hva de som den har gitt i oppdrag å undervise, fremsetter og forsvarer i sine forelesninger, bøker, opptegnelser og anmeldelser til bruk for studentene, eller i bøker og andre publikasjoner som utgis for almenheten.

For å oppnå dette har Vi ikke til hensikt å utvide bestemmelsene i den kanoniske lov vedrørende sensur av skrifter til å omfatte alle disse slag av undervisning. Det finnes andre veier å gå, og andre midler er for hånden når det gjelder å undersøke og innhente nøyaktige informasjoner om hva universitetslærere mener. Denne læreembetets omsorg og omtanke skyldes overhodet ikke mistillit eller mistenksomhet . . . Tvertimot kan man si at den kjensgjerning at lærergjerningen er overdradd, rommer en høy grad av tillit til og aktelse for den person denne virksomhet er anbetrodd. Sannheten er at Den hellige stol, når den trenger og ønsker informasjoner om hva som læres i de forskjellige seminarer, universiteter og

undervisningsanstalter for høyere undervisning på de områder som hører til dens jurisdiksjon, ikke er ledet av andre motiver enn bevisstheten om Guds mandat og den forpliktelse den har overfor Gud: å sikre og bevare den riktige lære uforfalsket og i troskap.

Det er ikke uten alvorlig grunn, ærverdige brødre, Vi har ønsket å minne om dette. For det har uheldigvis hendt at enkelte lærere bekymrer seg lite om å være i overensstemmelse med Kirkens læremyndighet, enser lite den lære Kirken har mottatt og som tydelig er fremstillet på forskjellige måter; på samme tid følger de for sterkt sin egen retning og tar for meget hensyn til den intellektuelle legning hos mere moderne forfattere og til de normer som gjelder for andre undervisningsgrener. De anser og erklærer disse for å være de eneste som er i overensstemmelse med sunne idéer og med lærdommen. Naturligvis iver Kirken for og begunstiger studiet av undervisningsmetodene og søker å forbedre dem. Den ser med særlig velvilje på de vitenskapsmenn som arbeider nettopp med dette. Likevel hører alt som vedrører religion og moral utelukkende inn under Kirkens kall og autoritet.

Hva legfolket angår, er det klart at det kan oppfordres til å ta del i forsvaret av Troen og godtas som medhjelpere av dem som er legitimert som lærere. Det er i denne forbindelse nok å minne om alle de tusener av menn og kvinner som er opptatt med katekisme-undervisning, og andre former for legapostolat som i høy grad er prisverdige og som kan fremmes og opphjelpest på det kraftigste. Men alle disse legapostler må være og forbli under deres autoritet, ledelse og årvåkenhet som ved guddommelig kallelse er satt til å være lærere i Kristi Kirke. I saker som angår sjelens frelse, finnes det ingen læremyndighet i Kirken som ikke er underlagt denne autoritet og dens årvåkenhet . . .

I den siste tid har Vi sett at det som kalles «leg-teologi» har dukket opp og vunnet frem på forskjellige steder. En ny klasse «leg-teologer» har oppstått som gjør krav på å være *sui juris*. Det finnes professorer med en slik teologi som innehar faste lærestoler. De gir kurser, offentliggjør forelesninger og underviser ved seminarer. Disse professorer har skilt sin læremyndighet ut fra og på en viss måte satt den opp mot Kirkens alminnelige læremyndighet . . . De appellerer til historien som fra Kirkens første dag og opp til vår egen tid vitner om så mange legfolk som til beste for sjelene har undervist i sannheten om Kristus både muntlig og skriftlig uten å være kalt til dette av biskopene og uten å ha bedt om eller å ha mottatt den hellige læremyndighet. De har vært ledet av en indre impuls og sin apostoliske iver. Ikke desto mindre er det nødvendig å fastholde at det aldri har forekommet, ikke forekommer og aldri vil forekomme en legal læremyndighet, tillagt legfolket, atskilt av Gud fra den hellige læremyndighets autoritet, ledelse og årvåkenhet. Faktisk gir nektelsen av å underlegge seg denne autoritet det avgjørende bevis på at legfolk som taler og handler slik, ikke er ledet av Guds And og Kristus. Hertil kommer at alle jo kan se hvilken stor fare for forvirring og villfarelse denne «leg-teologi» rommer; også den fare at andre skal undervises av folk som helt åpenbart er uskikket for oppgaven, for ikke å tale om faren ved at undervisningen kan gis av bevisste bedragere og uredelige mennesker . . .

Det være langt fra Oss ved denne påminnelse å ville avholde noen fra et dypere studium og utbredelse av vår hellige lære, uten hensyn til hvilken samfunnsklasse eller gruppe vedkommende måtte tilhøre, når de er drevet til dette av så noble motiver. Ved daglig voksende flid, ærverdige brødre, som både plikten og deres embetes privilegium krever av dere, ber Vi dere å hellige dere søkningen av og fordypelsen i den overnaturlige sannhet, gjøre religionens hellige sannhet kjent for alle dem som i vår tid føler seg truet av ytterst alvorlige farer, oppslukt som de er av villfarelsens mørke i saker som angår både sinn og hjerte . . .»

BRASIL

Katolsk pater Mundurucu-indianernes høvding.

Mundurucu-indianernes høvding, pater *Placidus Tölle*, oppholder seg for tiden i Tyskland sammen med andre tyske misjonærer i Brasil som er på ferie i hjemlandet. Dette høres merkelig ut, men forholdet er følgende: Pater Placidus var en av grunnleggerne av misjonen blant Mundurucu-indianerne ved Tapajos-elven. For 14 år siden ble han opptatt i stammen og senere valgt til stammens høvding. I de 35 år han har virket blant indianerne som ennå er så primitive at de jager med bue og piler av flint, har han helt vunnet deres tillit og

aktelse. Over 2 000 medlemmer av stammen er i dag undergitt regelmessig sjelesorg.

CANADA

300 indianere til Mariafestligheter.

300 indianere fra Canada og De forente stater kommer til å ta del i de Maria-festligheter som skal holdes ved valfartssteder Cap-de-la-Madelaide i Canada. Under oppholdet der kommer indianerne til å bo i en teltleir på 100 telt utenfor byen.

Den ene av de kanadiske femlinger er gått i kloster.

Den ene av de kanadiske femlinger, *Marie Dionne*, er opp tatt som novise i et kloster i Quebec. Klostret er av fransk opprinnelse. Marie Dionne har oppholdt seg i klostret i 6 måneder på prøve.

CHINA

Bare 60 ordenssøstre tilbake.

Det er nå bare 60 ordenssøstre tilbake i det av kommunistene besatte China, erklæres det på offisielt hold i Vatikanet. Den 30. juni 1947 var tallet 2 036. Blant de søstre som sist ble utvist, var også søster *Berenice Galbiati*, som hadde tilbrakt to år i en celle som var 2 kvadratmeter stor. Anklagen mot henne lød på at hun hadde blindet 20 vaisenhusbarn og sendt øynene til Italia, og at hun hadde begravet et stort antall barn levende!

DANMARK

Pater, dr. fil. H. Roos S.J. beskikket som lektor i tysk litteratur ved Københavns universitet.

Jesuittpater, dr. fil. *H. Roos*, som fordi han er jesuitt nylig av norske myndigheter ble nektet adgang til Norge for etter innbydelse fra ikke-katolsk hold å holde foredrag i vårt land, er av Undervisningsministeriet i Danmark i København beskikket som lektor i tysk litteratur ved Københavns universitet for en periode av 3 år, regnet fra den 1. september i år.

DE FORENEDE STATER

Luthersk kirkesamfunn godtar fødselskontroll.

«Gud venter ikke av ektefeller at de skal sette barn i verden til den ytterste grense for det biologisk mulige. Evnen til forplantning er Hans velsignelse, ikke en straff som er lagt på det seksuelle forhold i ekteskapet . . .»

Med denne erklæring godkjente *The Augustana Lutheran Church* på sin 95. synode som ble holdt i Los Angeles lørdag og søndag den 19. og 20. juni fødselskontroll.

Synoden sluttet seg til den oppfatning at «de midler som ektefeller bruker for å bestemme hvor mange barn de vil ha og tiden mellom fødsleene er noe de selv får avgjøre etter sin samvittighet og etter legens råd og i erkjennelsen av at de er ansvarlige for Gud . . . Ingen av fødselskontrollens metoder samvittighet og etter legens råd og i erkjennelsen av at de er midlene brukes i — ikke om de er «naturlige» eller «kun har særlige moralske fordeler og mangler. Det er den ånd som stige» — som bestemmer om de er rettmessige eller urettmessige . . .»

Ifølge denne lutherske synodes syn kan en uinnskrenket avling av barn uten hensyn til den Gud-gitte ansvarsfølelse være like så syndig og en like så selvskilt tilfredsstillelse av kjødets lyst som en fullstendig unngåelse av å få barn.»

På synoden møtte delegerte for 500 000 kirkesamfunnsmedlemmer. *The Augustana Lutheran Church* er det første større kirkesamfunn i De forente stater som har godkjent fødselskontroll.

Fulton Ourslers bok *The Greatest Story Ever Told* skal filmes.

Kristi liv som det er skildret av *Fulton Oursler* i boken *The Greatest Story Ever Told*, er kjøpt av *20th Century Fox*. Selskapets produksjonssjef, *Darryl F. Zanuck*, vil personlig lede innspillingen. Boken er hittil solgt i 3 250 000 eksemplarer i De forente stater. Den er oversatt til 12 språk.

Fulton Oursler ble opptatt i Kirken i sine siste leveår. Sin bok har han bygget på Bibelens beretninger.

Katolske bøker som er gått ut i store opplag.

Ifølge tidsskriftet «*America*» hadde følgende bøker det største salg av katolske bøker i De forente stater i april:

Life Is Worth Living av biskop *Fulton Sheen*; «*Pius X: A Country Priest*» av *Igino Giordani*; *The Manner Is Ordinary* av *John LaFarge*; *A Doctor At Calvary* av *Pierre Barbet* og *My Way of Life* av *Walter Farrell* og *Martin Healy*.

Messe komponert av Puccini funnet.

Etter iherdig søking er det lykkedes den katolske prest *Dante del Fiorentino* i New York å finne manuskriptet til en messe *Giacomo Puccini* komponerte i sin ungdom. For mange år siden hadde komponisten fortalt ham at han hadde skrevet en messe, da han var 17 år gammel, men at han hadde forlagt den. Da Puccini ikke hadde gitt messen noen tittel, fikk den av Dante del Fiorentino tittelen *Missa Gloriae*.

Messen er nå tatt opp på grammofonplater som er sendt til Italia. Den vil bli sendt ut over italiensk kringkasting.

FRANKRIKE

Nasjonal Maria-kongress.

En nasjonal Maria-kongress ble holdt i Lyon i siste uke av juni. Kardinal *Gerlier* møtte som Pave *Pius XII's* legat. Nesten alle Frankrikes biskoper var til stede på kongressen.

Sainte-Geneviève-skolen i Versailles har feiret hundre års jubileum.

Jesuittenes skole Sainte-Geneviève i Versailles hvor så mange av Frankrikes offiserer har fått sin grunnleggende utdanning, feiret nylig sitt hundre års jubileum under marskalk *Juins* presidium. Den franske armé var representert med et kompani infanterisoldater. Den apostoliske nuntius og biskopen av Versailles overvar jubileumsmessen. Blant de høye gjester såes også general *Weygand* som er en av skolens tidligere elever. Av kjente militære personligheter i Frankrike som er utgått fra denne skole er marskalk *Lyautey*, marskalk *de Lattre de Tassigny*, marskalk *Leclerc* og den senere pèrè *de Fouchald*. Skolens fortegnelse over offiserer som er falt på slagmarken teller 2 300 navn.

Innvielsen av basilikaen i Lisieux.

Femten kardinaler og seksti erkebiskoper fra alle verdensdeler vil overvære innvielsen av *Den hellige Therese av Jesusbarnets* basilika i Lisieux søndag den 11. juli, på dagen 17 år etter velsignelsen ved den nåværende pave som den gang var statssekretær og *Pius XI's* legat. Den første høytidelige messe vil bli lest ved hovedalteret den 11. juli av biskopen av *Le Mans*, kardinal *Grente* som Pave *Pius XII's* legat. De tyve sidealtere vil bli innviet av like så mange prelater fra 20 forskjellige land. Høytideligheten vil ta til den 7. juli ved overføringen av *Den hellige Thereses* relikvier fra Karmelittklostret i Lisieux, hvor hun var nonne, til basilikaens hovedalter. Den 9. juli vil bli feiret som en «familiens dag». Medlemmer av *Den hellige familie* vil ta del i høytidelighetene denne dag.

INDO-CHINA

Katolikkenes stilling.

Forhandlingene i Genève om Indo-China har rettet hele den katolske verdens oppmerksomhet mot Kirkens skjebne i dette viktige misjonsområde, hvis 18 kirke-distrikter teller over 1 500 000 katolikker. Uheldigvis er over en million av katolikkenene konsentrert i de ti distrikter i det tidligere Tonking og i den nordlige del av Annam som med China som nærmeste nabo er sterkt truet.

Siden det 17. århundre hadde til å begynne med jesuittene, senere dominikanerne og medlemmer av Misjonsseminaret i Paris stor fremgang i sitt arbeide. Trass i stadig forfølgelse vant Kirken likevel frem, slik at det i 1950 fantes 1430 innfødte prester mot bare 336 utenlandske, for det meste franske misjonærer. Også i de kvinnelige ordenssamfunn var det innfødte element helt overveiende. Tallet på innfødte søstre var i 1950 4243 mot bare 294 fra Europa. De europeiske arbeidet hovedsakelig i hovedstedene Hanoi og Saigon, som har store, franske kolonistmenigheter.

Ifølge meldinger fra *Fides-presseagenturet* i Rom er Kirken i Vietnam over alt hvor kommunistene har satt seg fast, sterkt hindret i sitt arbeide. Forfølgelsen i det kommunistiske China lar en forstå noe av den skjebne som også vil ramme Kirken i Indo-China, om den militære situasjon eller forhandlingene i Genève skulle resultere i en overgivelse av Tonkong til Ho-chi-minh's kommunistiske regjering. For i Den røde elvs delta med byene Hanoi, Haiphong og Phat Diem er den største del av den katolske befolkning konsentrert.

at nærmere 1 million kristne i Indo-China regner med deres hjelp i kampen for religionsfriheten. Man får håpe at statsmennene i den frie verden er seg bevisst

JUGOSLAVIA

Biskop ilagt svære bøter.

Erkebiskopen av Hvar, mgr. *Michael Pusic*, er av en kommunistisk «domstol» i Starigrad blitt ilagt en bot på firti tusen dinar «for misbruk av religionen og Kirken i politisk øyemed». Hovedanklagen mot ham var at han hadde motsatt seg dannelsen av en avdeling av kommunistorganisasjonen «Foreningen SS Cyril og Methodius» som er en sammenlutning av frafalne prester. «Om denne melding bekrefte», skriver *Osservatore Romano*, «viser domfellelsen av biskop Pusic at målet er det samme, men at metodene skifter: utmattelse ved «domfellelser» har trådt i stedet for skjendig vold utøvet av organiserte slagsmålsbrødre».

POLEN

175 000 mennesker hensleper sine liv i 86 konsentrasjonsleire.

Folkestyre-diktaturet i Polen kan i dag peke på et enstående resultat av sin «progressive virksomhet». Det har overkommet å etablere ikke mindre enn 86 konsentrasjonsleire hvor det har anbrakt 175 000 mennesker, hvis forbyttelser har bestått i at de har forsøkt å verge sin menneskelige personlighet og verdighet under et barbarisk styre. Blant fangene befinner det seg rundt regnet 1000 prester. Bare i fjor ble det opprettet 11 nye konsentrasjonsleire. 15 000 kvinner og 150 000 menn er uten dom anbrakt i disse leire. Det er på denne måte man skaffer seg billig arbeidskraft i Folkestyrediktaturene.

Fire prester dømt.

Ifølge meldinger fra Wien er fire slovakiske prester blitt dømt til fengselsstraffer av en kommunistisk domstol i Banska Bystrica — denne by var før kommunistene ved russernes hjelp usurperte makten i Tsjekkoslovakia det katolske sentrum i Slovakia — fordi de hadde advart unge slovakiske kvinner mot å la seg verve til tjeneste i den røde armé. De tiltalte erklærte at de hadde advart mot de moralske farer slik tjeneste, hadde nemlig i brev hjem sterkt beklaget hva Flere unge kvinner som tidligere hadde meldt seg frivillig til slik tjeneste, hadde nemlig i brev hje msterkt beklaget hva

de hadde gjort, da de også hadde måttet finne seg i å være «gledespiker» for høyere offiserer.

SVERIGE

Blir søndagen avskaffet som fridag?

Sveriges Industriforbund har fermsatt forslag om at søndagen avskaffes som arbeidsfri dag. På denne måte vil løningene kunne heves med 18 prosent. De lutherske biskoper i Sverige har tatt stilling til dette forslag og erklært at om regjeringen godtar det, vil det ramme familielivet på en skjebnesvanger måte.

TYSKLAND

Internasjonal katolsk filmkongress.

Et hundre og femti delegerte fra 26 nasjoner deltok i den årlige kongressen til Det internasjonale katolske filmbyrå, O.C.I.C. som ble åpnet i Köln søndag 20. juni. Da kardinal *Frings* var i Plymouth, ble pontifikalmessen lest av biskopen av Rottenburg, som er det tyske hierarkis rådgiver i spørsmål vedrørende film. I sin preken under messen fremholdt biskopen at gode filmer er slike som bidrar til å gjenreise den kristne morallov i familielivet.

Kongressen gjenvälgte abbed *Jean Bernard*, Luxembourg, til president for O.C.I.C. Han mottok under kongressen et brev fra mgr. *Montini* på vegne av Pave *Pius XII*, der det bl. a. het:

«Selv om det er ønskelig at en moralsk sunn film ligger på et teknisk høyt nivå, må man på den annen side ikke vise svakhet overfor filmer som er interessante på grunn av sin kunstneriske verdi eller sitt innhold, men som er egnet til å fremkalle tvil på de religiøse og moralske sannheter.» Brevet henstillet videre til hver eneste katolikk å være seg sine plikter og sitt ansvar bevisst og til å innta «en fast og klok holdning til vår tids filmproduksjon». Det fremhevet verdien ved det arbeid som nasjonale katolske filmutvalg i en rekke land hadde utført for å veilede katolikkene med hensyn til filmenes moralske verdi og oppfordret til dannelsen av lignende utvalg i land hvor de ennå ikke finnes. «For mange kristne fyller kinoene uten å være tilstrekkelig orientert om filmenes religiøse og moralske verdier. Noen synes ikke en gang å være oppmerksomme på den plikt de har i forholdet til slike filmer. Frem for alt er ikke unge mennesker tilstrekkelig beskyttet mot dårlige filmer. Det nasjonale filmutvalg er normalt det tekniske organ som står til biskopenes rådighet når det gjelder å overvåke en særlig seksjon av deres arbeidsmark.»

TRONDHEIM		
A/S TRONDHEIMS MARGARINFABRIKK Munkegaten 5 - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital		Et ord er nok ... KVALITET <i>Johan O. Helgesen</i>
HOTEL PHOENIX Trondheim Anbefales	Djønne & Co	
ILA FARVEHANDEL Telefon 25480 Alt i malerverer	SIGV. EIDEM Malermester Olav Kyrresgt. 13 Trondheim	P. G. SWENSSON Manufaktur & Sengeutstyr Torvet - Trondheim
MURMESTER BERNT IVERSEN Kongensgt. 66 - Tlf. 25522 Trondheim	BØNDERNES SALGSLAG Munkegt. - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital	

UNGARN

3000 prester løslatt, men de får ikke virke som prester.

Av de katolske prester som er blitt arrestert i Ungarn, er 3 000 nå løslatt, men de får ikke virke som prester. De er tvunget til å ta arbeide i gruver og fabrikker som «arbeiderprester», dog uten noen mulighet til å drive arbeiderapostolat. Det er den ungarske jesuittater *Francois E. Toth* som har brakt verden denne melding.

Navnet på myrdet biskop må ikke nevnes.

Straff og fengsel er prisen for i Ungarn å nevne navnet på den første biskop som ble myrdet av de russiske «befriere». Folke-demokratiets kommunistiske diktatorer forsøker i dag å slette ut minnet om den heltemodige biskop *Wilmos Apor* i Győr som ble skutt av russiske soldater i 1945, da han forsøkte å beskytte en del ungarske kvinner mot å bli vold-

tatt av «befrierne». Episoden inntraff ved inngangen til biskopens palass. Da biskopen sperret veien for de russiske soldater som ville trenge seg inn i palasset hvor en del av landsbyens befolkning hadde søkt tilflukt, ble han skutt ned av soldatene. Hardt såret ble han brakt til sykehuset, hvor han døde to dager senere, påskedag 1945.

To seminarer stengt.

Ifølge en melding fra Den katolske pressetjeneste i Østerrike, har kommunistene i Ungarn stengt ytterligere to preste-seminarer, nemlig seminarene i *Pécs* og *Szombathély*.

Ikke bruk for teologiske verker.

Atskillige tusen teologiske verker som er blitt beslaglagt i katolske seminarer i Ungarn, er ifølge meldinger fra Graz blitt sendt som «gave» fra kommuniststyret i Budapest til Lenin Sentral Biblioteket i Moskva. Det heter at dette er en

HAMAR		
GUNDER STRØMME Kolonialforretning Tlf. 2755 Kristiansand S.	 Tollbodgt. 2 - Kristiansand S.	
HENRIK PEDERSEN Elektrisk bakeri Rådhusgt. 49 Kristiansand S.	TOR RUUD Aut. Rørleggerforretning Hannevik Terrasse 5 - Kristiansand S.	
HALVARD THORSEN A/S Aut. Rørleggerforretning Kr. 4gt. 17 - Kristiansand S.	SIGURD TVEDT Ur & Brilleoptikk Telefon 3427 - 4428 Kristiansand S.	HEISFABRIKK Brødrene Reber Vikeland st. Sørlandet

DRAMMEN		
Alt i blomster VICTOR LAGERQUIST Handlungartneri Telefon 3095 - Drammen	$\frac{1}{2}$ Tyri Fabrikker Drammen TYRILYS leveres i alle størrelser og typer	
C. H. PEDERSENS EFTF. Bakeri - Konditori og Kaffe Haugesgt. 3. Tlf. 2863 Drammen	 L. JAHN LARSEN Elektrisk & Radio	PT. PEDERSEN & BERG A/S Farvehandel - Kjemikalier Parfymeri. Spør oss. Etabl. 1883 Tlf. 2185 Drammen
 KOLONIALFORRETNING Tlf. 2659	Gustav Thielemann Pølse- og hermetikkfabrikk DRAMMEN	
GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen	<i>Alltid først med det siste...!</i> Utstyrsvare- og manufaktur, Drammen	

av følgene av det besøk den russiske ortodokse metropolit Nikolai av Krutitsy avla i Ungarn i februar. Han viste stor interesse for verker fra det 17. og det 18. århundre i bibliotekene i Ezombathely, Pecs og Győr. Etter hans avreise innfant det politiske politi seg og «beslagla» verkene.

VIETNAM

1.6 millioner katolikker i fare.

Om Vietminh-kommunistene skulle erobre hele Indo-China vil Kirkens tap bli uoverskuelig, heter det i jesuittenes mi-

sjonstidsskrift «Katholische Missionen» som utkommer i Bonn. Man regner med at det i dag finnes 1.6 millioner katolikker i Vietnam blant en befolkning på 20 millioner. Tallet på protestanter skal ligge på om lag 10 000.

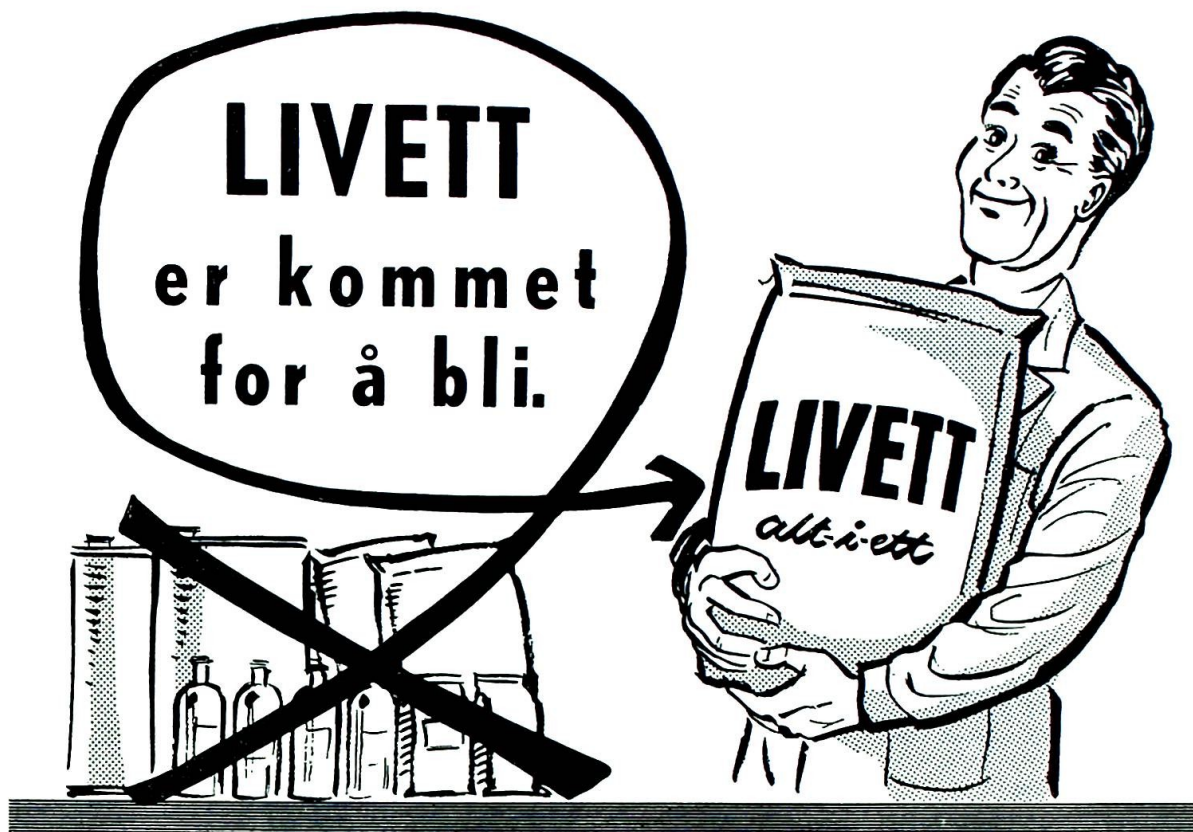
Faremomentet for katolikkene er så meget større som kommunistene agiterer med at katolisismen er «franskmenenes religion». De innfødte som er katolikker vil man da så meget lettere kunne stemple som «landsforredere».

Faller hele Vietnam i kommunistenes hender, er det ute med Kirken i Vietnam, heter det i «Katholische Missionen».

OSLO		
<p>Grønlands Elektriske Forretning Aut. Installatør - Grønland 32 Tlf 68 25 60 - 68 47 79 Utfører alt elektrisk arbeide Salg av lampeutstyr, koke- og varmeapparater samt radio</p>	<p>Kjøp hos våre annonsører</p>	<p><i>Joh. Weydahl A/S</i> KAFFE og HERMETIKK engros Oslo - Centralb. 68 18 07</p>
<p><i>Melitta</i> KAFFETRAKTER gir bedre og drøyere kaffe Riktig formaling sparer kaffe Føres i ledende kaffe- og kjøkkenutstørretninger</p>		 <p>Renser hendene for maling, lakk, politur, lim, blekk, karbon, rust, trykksverte, tjære, bekk, sot, fett og olje m. m.</p> <p>UTEN VANN - UTEN SAND</p>

HAMAR

HAMAR		
<p>EMIL LIES BOKHANDEL Godt utvalg i bøker og papir HAMAR</p>	<p>NEBB NEBB's HAMAR-AVDELING A/S HAMAR</p>	
<p>KR. MOHN Urmaker - Optiker Hamar</p>	<p>A. BLYSTAD Skotøy og herreutstyr Torvgt. 56 - Hamar Telefon 23 506</p>	<p>A. STEEN 1854 — 1954 HAMAR</p>
<p>KNUTSTAD & HOLEN FISK OG VILT Hamar</p>	<p>M. GRAVDALH BOK OG PAPIRHANDEL Tlf. 1900 - Hamar</p>	<p>ARNE BORGLUND Bok- og Aksidenstrykkeri Hamar - Tlf. 23 858</p>
<p>J. ARNT JENSEN Rørleggere HAMAR</p>	<p>HAMAR FARVEHANDEL Etablert 1865 Strandgaten - Tlf. 21 015 Hamar</p>	<p>HUGO HOFFSTEN Handelsgartneri og Blomsterforretning Hamar</p>
<p>HAMAR GLASSMAGASIN A/S Telefon 23 056</p>	<p>O. WIIK Herreutstyr - Skotøy Ø. Torv - Hamar</p>	<p>VESTBYENS KOLONIAL Telefon 23 339 - 23 362 HAMAR</p>

LIVETT er et sammensatt vaskemiddel som letter arbeidet i vaskeriet, og samtidig gir resultater man tidligere ikke har tenkt seg muligheten av under så enkle og betryggende forhold.

Enklere i bruk

Det er tilstrekkelig å bruke ett enkelt vaskemiddel. LIVETT inneholder alt som trengs for å oppnå et strålende resultat.

Bedre resultat

LIVETT inneholder foruten sepe og alkalier også C.M.C. som gir renere tøy fordi det øker sepens smussbærende evne. Smusset følger vannet ut av maskinen uten å etterlate rester som slår seg ned finfordelt på tøyet som et gråaktig belegg. C.M.C. gjør dessuten tøyet mindre mottagelig for smuss, slik at det holder seg lengere rent.

Økonomisk

Det er ikke dyrere å kjøpe LIVETT enn å kjøpe sepe og andre vaskemidler hver for seg. Risikoen for sløsing blir mindre når det anvendes bare ett vaskemiddel, som det er lettere å bli fortrolig med.

Enklere lagerhold

LIVETT skal brukes alene i vaskemaskinen uten andre tilsetninger. Det letter innkjøpene og gir bedre oversikt over beholdningen.

Tilfredse kjøpere

LIVETT har vært i bruk i et overveldende antall vaskerier av alle kategorier i over et år, og har bokstavelig talt bestått prøven med glans. LIVETT er i virkeligheten et stort fremskritt på sitt felt.

Tilfreds personale

Hvis De ikke allerede bruker LIVETT så gi Deres vaskeribetjening en håndrekning, -kjøp LIVETT som er "alt i ett".

Li-va

LILLEBORGS SERVICEAVDELING
FOR INDUSTRIELL VASK

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

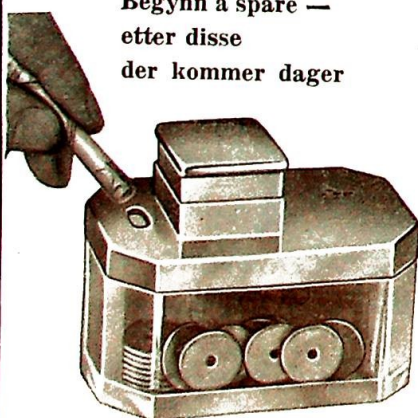
Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

Jens J. Andersen
OSLO - CENTRALBORD 68 34 00
Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

ORAS

OSLO RØRLEGGEBEDRIFT A/S

Begynn å spare —
etter disse
der kommer dager

« K L A R »

Fåes i banker over hele landet

Martin Olsen

Overrettssakfører

Stortingsgt. 4 - Telf. 41 67 39

OSLO

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

HERMAN H. RITTERS

ESKEFABRIKK

Chr. Kroghsgt. 30, Oslo

Tlf. 42 34 66

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

*Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk*

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

A/s Norsk Frø

Vi leverer alt

De trenger til Deres hage

Oslo - Stavanger - Bergen - Trondheim

KVALITETSVARER
hos
KVALITETSFIRMAER

N. JOHANSEN
Bakeri & Konditori
Valkyriegt. 1 - Oslo

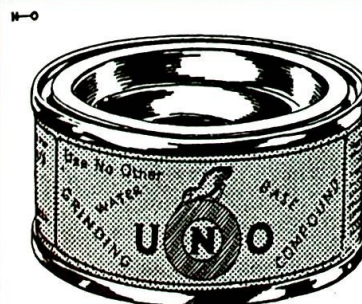
JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

**Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**